

Załącznik do Uchwały

Nr.....

Rady Miejskiej w Brzozowie

z dnia.....

GMINNY PROGRAM

PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ
I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH
PRZEMOCY DOMOWEJ
DLA GMINY BRZOSÓW
NA LATA 2026-2030

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	2
PRZEMOC DOMOWA	3
DEFINICJA PRZEMOCY	3
FORMY PRZEMOCY	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	9
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	10
CHARAKTERYSTYKA GMINY BRZOZÓW	12
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ	13
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY BRZOZÓW	18
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH	18
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	24
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	24
PROBLEM PRZEMOCY	25
DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE	35
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	37
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY	37
PROBLEM PRZEMOCY	39
POMOC I PROFILAKTYKA W ZAKRESIE ZJAWISKA PRZEMOCY	45
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	49
ADRESACI PROGRAMU	57
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU	57
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	58
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	58
WNIOSKI I PODSUMOWANIE	62
SPIS TABEL	63
SPIS WYKRESÓW	63

WYKAZ SKRÓTÓW

b.d – brak danych

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

BDK – Brzozowski Dom Kultury

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GZI – Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji

MBP – Miejska Biblioteka Publiczna

MOSiR- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji

MOPS – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

NGO (ang. *non-governmental organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Brzozowie

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Brzozowie

PKI – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny: Punkt Interwencji Kryzysowej

ŚS – Środowiskowy Dom Samopomocy

UM – Urząd Miejski

ZŚŚ – Zespół Świetlic Socjoterapeutycznych

PRZEMOC DOMOWA

DEFINICJA PRZEMOCY

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 1673), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

- **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
- **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
- **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
- **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody¹.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

¹ Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s. 1

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnąć i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy².

FORMY PRZEMOCY

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

1. **Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
2. **Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
3. **Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
4. **Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/30-cykle-przemocy-w-rodzinie>
[dostęp: 2.09.2026 r.]

zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

5. **Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspokajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia³. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.
6. **Cyberprzemoc** – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁴.

SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2025 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 91 330, w tym 55,6% stanowiły kobiety (50 767 osób), 32,0% – małoletni (29 210 osób), z kolei 12,4% – mężczyźni (11 353 osoby). W 2025 roku odnotowano 60 889 osób stosujących przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 52 424 osoby (86,1%).

³ J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁴ Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.

W porównaniu do 2024 roku liczba osób doznających przemocy zwiększyła się o 5,1% (4 410 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc wzrosła o 0,6% (354 osoby)⁵.

Według raportu z badania z 2025 roku pt. „Czy przemoc ma płeć i status społeczny? Społeczne postawy, przekonania i reakcje wobec przemocy w bliskich relacjach” wynika, że co trzeci Polak (36%) zna osobę ze swojego najbliższego otoczenia, która doświadczyła przemocy. Jednocześnie tylko nieco ponad połowa respondentów (52%) deklaruje, że w takiej sytuacji zdecydowała się zareagować lub podjąć działania.

Badanie pokazuje również zróżnicowanie postaw społecznych wobec przemocy. Mężczyźni częściej niż kobiety (23% wobec 16%) zgadzają się ze stwierdzeniem, że „czasem lepiej nie wtrącać się w cudze sprawy, aby nie pogorszyć sytuacji, gdy zauważy się przemoc domową”. Wraz ze wzrostem poziomu wykształcenia odsetek osób podzielających tę opinię maleje – do 17% wśród osób z wykształceniem wyższym. Ponadto 15% Polaków zgadza się ze stwierdzeniem, że przemoc domowa jest przede wszystkim problemem rodzin o niższym statusie społecznym. Pogląd ten częściej prezentują osoby młode (21% w grupie wiekowej 18-34 lata) oraz osoby z niższym poziomem wykształcenia (19%)⁶.

Wyniki badań Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę oraz Ipsos Polska z 2024 roku wskazują natomiast, że część społeczeństwa nadal popiera stosowanie kar fizycznych wobec dzieci. Z badań wynika, że 3% respondentów uważa, iż bicie dzieci może być stosowane jako metoda wychowawcza za każdym razem, gdy rodzic uzna ją za skuteczną. Jednocześnie co trzeci badany (33%) jest zdania, że zasadniczo nie powinno się stosować kar fizycznych, jednak w pewnych sytuacjach mogą być one usprawiedliwione. Ponadto 18% respondentów uważa, że kary fizyczne mogą prowadzić do poprawy zachowania dziecka⁷.

⁵ Policja, Przemoc Domowa – dane od 2023 roku, <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-domowa/50867,Przemoc-domowa-dane-od-2023-roku.html> [dostęp 02.09.2026].

⁶ Policja, Przemoc Domowa – dane od 2023 roku, <https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-domowa/50867,Przemoc-domowa-dane-od-2023-roku.html> [dostęp 02.09.2026].

⁷ Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Ipsos, Barometr postaw wobec krzywdzenia dzieci w Polsce 2024, [online]: https://fdds.pl/_Resources/Persistent/2/2/c/3/22c34996d2e2f2a9fd2545d91e659f64b17b920a/Barometr_postaw_wobec_krzywdzenia_FDDS_IPSOS_2024_publ.pdf, [dostęp: 02.09.2026].

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególności są narażone na doświadczanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawała przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemocy psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁸.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju. Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania⁹.

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż w 2024 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji (48%). Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doświadczającymi przemocy (45%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 424 osób (w tym 171 dzieci), z kolei doświadczanie przemocy fizycznej deklarowało 4 605 dzwoniących (w tym 113 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (16%), seksualnej (5%) oraz zaniedbania (7%).

⁸ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.

⁹ Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- ➔ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- ➔ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy. Istotnym elementem **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Brzozów na lata 2026-2030** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Brzozów na lata 2026-2030**.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ➔ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ➔ ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ➔ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ➔ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ➔ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ➔ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- ➔ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ➔ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ➔ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ➔ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ➔ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ➔ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ➔ ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- ➔ ustawa z dnia 24 sierpnia 2011 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,

- ➡ ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ➡ ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ➡ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ➡ ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe,
- ➡ ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ➡ ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ➡ ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzozowie, a także założeń Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

CHARAKTERYSTYKA GMINY BRZOSZÓW

*Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2025 roku (Raport o stanie Gminy Brzozów za 2025 rok, BDL GUS)

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w mieście Brzozów zajmuje się **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej**, który tworzy Burmistrz Gminy Brzozów.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
 - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
 - 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
 - 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,

- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brzozów na lata 2026-2030 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.

Instytucja	Obszar działania
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	▪ Wczesna diagnoza i poradnictwo, ▪ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ▪ dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, ▪ udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, ▪ działania interwencyjne, ▪ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ▪ obsługa organizacyjno-techniczna GZI, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	▪ Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ▪ organizowanie poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej,

	▪ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Komenda Powiatowa Policji	▪ Wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki ochrony zdrowia	▪ Ocena stanu ogólnego zdrowia: badanie podmiotowe i badanie przedmiotowe oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ opracowanie i wprowadzenie Standardów Ochrony Małoletnich.
Placówki oświatowe	▪ Wczesna diagnoza, opracowanie i realizowanie standardów ochrony małoletnich, ▪ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej	▪ Diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, ▪ inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom, ▪ inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc, ▪ opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej, ▪ rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, ▪ powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, ▪ monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”, ▪ przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a, ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.)

	▪ kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym lub programie psychologiczno-terapeutycznym, ▪ składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119),
Grupy diagnostyczno-pomocowe	▪ Dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, ▪ realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia, ▪ zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność, ▪ realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, ▪ występowanie do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych albo w programach psychologiczno-terapeutycznych, ▪ występowanie do Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, ▪ monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”, ▪ zakończenie procedury NK, ▪ dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę: a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury NK, b) wszczęcia procedury NK, ▪ informowanie przewodniczącego GZI o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”,

Źródło: opracowanie własne na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.)

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- ➔ instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- ➔ lokalne organizacje pozarządowe,
- ➔ kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brzozów na lata 2026-2030** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

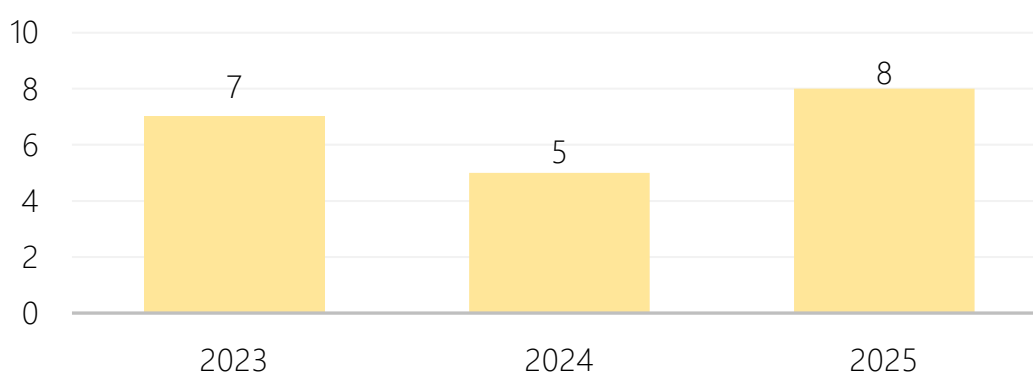
- ➔ pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brzozowie i Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Brzozowie,
- ➔ pracownicy Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Brzozowie,
- ➔ funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Brzozowie,
- ➔ członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ➔ psychologowie, psychoterapeuci, terapeuci uzależnień,
- ➔ pedagodzy/przedstawiciele oświaty,
- ➔ kuratorzy społeczni oraz zawodowi,
- ➔ prawnicy,
- ➔ pracownicy placówek ochrony zdrowia,
- ➔ przedstawiciele NGO.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY BRZOSZÓW

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Na przestrzeni lat 2023-2025 liczba rodzin zamieszkujących Gminę Brzozów, które korzystały z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z powodu przemocy w domowej ulegała wahaniom, ponieważ w 2023 roku było to 7 rodzin, w 2024 roku – 5, a w ostatnim roku sprawozdawczym – 8.

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w latach 2023-2025

Źródło: Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za rozwiązywanie problemów dotyczących zjawiska przemocy jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. W pierwszym roku poddanym analizie GZI spotkał się 5 razy, natomiast w latach 2024-2025 kolejno po 6 razy. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych w ramach Zespołu powoływane były grupy diagnostyczno-pomocowe. W 2023 roku ich liczba wyniosła 42, w 2024 – 47, a w 2025 roku – 25. W latach 2023-2025 liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych uległa zwiększeniu. W 2023 roku członkowie grup spotkali się 161 razy, w 2024 roku liczba spotkań zwiększyła się do 185, a w 2025 roku odbyło się ich 248. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia następująca tabela.

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działań GZI i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
liczba spotkań Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	5	6	6
liczba powołanych grup diagnostyczno-pomocowych	42	47	25
liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	161	185	248

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 rok, Sprawozdanie z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 za 2024 i 2025 rok, Sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej za 2023, 2024 i 2025 rok, Sprawozdanie z wykonania budżetu w MOPS w Brzozowie za 2023, 2024 i 2025 rok

Podjęmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

W 2025 roku sporządzono 37 „Niebieskich Kart” wszczynających procedurę, 29 z nich zostało sporządzonych przez funkcjonariuszy Policji, 5 – przez przedstawicieli oświaty, a 3 przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej¹⁰.

¹⁰ Sprawozdanie z realizacji Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 za 2025 rok

W latach 2023–2025 liczba osób doznających przemocy domowej, objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, przyjmowała zróżnicowane wartości. W 2023 roku wsparciem objęto 73 osoby, natomiast w 2024 roku – 131. W 2025 roku wśród 96 osób doznających przemocy domowej 36 stanowiły kobiety, 7 – mężczyźni, natomiast 53 osoby, tj. 55,2% ogółu, stanowiły dzieci. Tak wysoki udział dzieci wynika m.in. z obowiązujących regulacji prawnych, zgodnie z którymi małoletni będący świadkiem przemocy domowej jest uznawany za osobę doznającą przemocy domowej. Dane te podkreślają konieczność kontynuacji działań prewencyjnych, edukacyjnych oraz wspierających rodziny.

Tabela 2. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba osób doznających przemocy, w tym:	73	131	96
<i>kobiety</i>	44	47	36
<i>mężczyźni</i>	12	14	7
Liczba dzieci w doznających przemocy	17	70	53

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 rok, Sprawozdanie z Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 za 2024 i 2025 rok

Następna tabela przedstawia liczbę osób objętych procedurą NK, wskazanych jako osoby stosujące przemoc domową w latach 2023-2025. Jak wynika z prezentowanych danych, liczba ta przyjmowała zróżnicowane wartości, a osobami stosującymi przemoc byli w większości mężczyźni. W 2023 roku było to 43 mieszkańców Gminy (6 kobiet oraz 37 mężczyzn), w 2024 roku – 59 osób, spośród których 9 to kobiety, a 50 mężczyzn, z kolei w 2025 roku było to 38 osób (6 kobiet oraz 32 mężczyzn).

Tabela 3. Liczba osób stosujących przemoc domową objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba osób stosujących przemoc, w tym:	43	59	38
<i>kobiety</i>	6	9	6
<i>mężczyźni</i>	37	50	32

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 rok, Sprawozdanie Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 za 2024 i 2025 rok

W kolejnej tabeli zostały przedstawione dane dotyczące liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Na przestrzeni lat 2023-2025 liczba ta ulegała wahaniom. W 2023 roku były to 42 rodziny (29 z powodu problemu przemocy psychicznej, a 23 – przemocy fizycznej). W 2024 roku liczba ta zwiększyła się do 56, a w 2025 roku wyniosła 53. W ciągu dwóch ostatnich lat poddanych analizie, procedurą NK objęto m.in. po 24 rodziny ze względu na przemoc psychiczną, a 23 w wyniku wstępowania przemocy fizycznej. Dane potwierdzają potrzebę kontynuowania oraz wzmacniania lokalnych działań profilaktycznych, edukacyjnych i interwencyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania przemocy psychicznej i fizycznej oraz wspierania rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Tabela 4. Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Brzozów w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, w tym:	42	56	53
<i>ze względu na problem przemocy psychicznej</i>	29	24	24
<i>ze względu na problem przemocy fizycznej</i>	23	23	23

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 i 2024 rok, Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w 2025 roku

Dane zaprezentowane w poniższej tabeli dotyczą liczby zakończonych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2023-2025. Na przestrzeni analizowanych lat liczba ta przyjmowała zróżnicowane wartości. W 2023 roku zakończono 32 procedury, w 2024 roku – 41, a w ostatnim roku sprawozdawczym – 31. Przedstawione dane wskazują, że większość prowadzonych procedur zakończyła się w wyniku ustania przemocy, co może

świadczą o skuteczności podejmowanych działań pomocowych i interwencyjnych. Jednocześnie utrzymująca się liczba spraw zakończonych z uwagi na brak zasadności dalszych działań potwierdza potrzebę bieżącej diagnozy sytuacji rodzin oraz adekwatnego dostosowywania form wsparcia do rzeczywistych potrzeb mieszkańców.

Tabela 5. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2023-2025

wyszczególnienie	2023	2024	2025
Liczba zakończonych procedur ogółem, w tym:	32	41	31
<i>z uwagi na ustanie przemocy domowej</i>	25	32	25
<i>z uwagi na brak zasadności podejmowania działań</i>	7	9	6

Źródło: Sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej za 2023, 2024 i 2025 rok

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzozowie prowadzi Punkt Konsultacyjno-Informacyjny: Punkt Interwencji Kryzysowej (PKI), w ramach którego mieszkańcy mogą korzystać z bezpłatnego wsparcia terapeutycznego i prawnego. Pomoc kierowana jest m.in. do osób i rodzin doświadczających przemocy domowej oraz osób bezpośrednio lub pośrednio dotkniętych problemem alkoholowym. W Punkcie świadczone jest poradnictwo indywidualne i rodzinne, pomoc terapeutyczna oraz prawna, obejmująca m.in. kwestie z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, sporządzanie wniosków i pozwów oraz wsparcie w załatwianiu spraw urzędowych. W 2023 roku z poradnictwa świadczonego w PKI skorzystało 25 osób, w 2024 roku – 18, a w 2025 roku – 15 beneficjentów¹¹.

Na terenie Gminy Brzozów realizowane są zróżnicowane działania profilaktyczne ukierunkowane na przeciwdziałanie przemocy domowej, w szczególności poprzez wsparcie dzieci i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz problemem uzależnień.

Ważnym elementem działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży jest działalność Zespołu Świetlic Środowiskowych w Brzozowie, funkcjonujących jako placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-wychowawczej. W 2025 roku Zespół tworzyły cztery świetlice: w Brzozowie, dwie w Humniskach oraz w Przysietnicy. Opieką obejmowano dzieci w wieku 6–16 lat – każda placówka dysponowała 25 miejscami stałymi, a dodatkowo ze wsparcia korzystały dzieci w zależności od bieżących potrzeb.

¹¹ Sprawozdanie z wykonania budżetu w MOPS w Brzozowie za 2023, 2024 i 2025 rok

Opiekę sprawowało 8 wychowawców. W świetlicach prowadzono zajęcia plastyczne, ruchowe, gry i zabawy dydaktyczne oraz pogadanki profilaktyczne dotyczące m.in. uzależnień, zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa i pierwszej pomocy. Działania służyły zapewnieniu dzieciom bezpiecznego środowiska, rozwijaniu kompetencji społecznych oraz wzmacnianiu czynników chroniących¹².

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej obejmowały również kompleksowe wsparcie rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”. Członkowie grup diagnostyczno-pomocowych, pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze Policji prowadzili wizyty w miejscu zamieszkania, monitorowali sytuację rodzin oraz bezpieczeństwo osób doznających przemocy. Pracownicy socjalni prowadzili działania edukacyjne, kierowali osoby wymagające pomocy do odpowiednich specjalistów, udzielali wsparcia materialnego oraz pomagali w sporządzaniu pism, m.in. w sprawach alimentacyjnych, rozwodowych i dotyczących zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa¹³.

Osoby doznające przemocy informowano także o dostępnych formach pomocy i możliwości uzyskania schronienia w wyspecjalizowanych placówkach. Osoby stosujące przemoc mogły uczestniczyć w programach korekcyjno-edukacyjnych, natomiast osoby uzależnione od alkoholu kierowano do podejmowania terapii. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa zawiadamiano organy ścigania. Szczególną ochroną obejmowano dzieci – w uzasadnionych przypadkach kierowano do sądu rodzinnego wnioski o wgląd w sytuację rodziny oraz proponowano wsparcie asystenta rodziny¹⁴.

¹² Raport o stanie Gminy Brzozów za 2025 rok

¹³ Sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej za 2023, 2024 i 2025 rok

¹⁴ Tamże

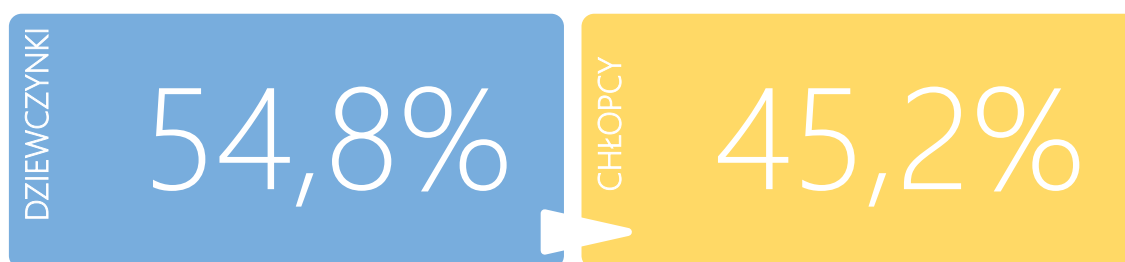
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży z Gminy Brzozów. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z doświadczaniem przemocy domowej, doznawaniem oraz stosowaniem przemocy rówieśniczej, a także cyberprzemocy oraz poznanie opinii młodych mieszkańców Gminy na temat realizowanych w szkole działań profilaktycznych¹⁵.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Struktura badanej próby według płci wskazuje, że większą część respondentów stanowiły dziewczynki – 54,8%. Chłopcy reprezentowali natomiast 45,2% wszystkich badanych uczniów.

Rysunek 1. Płeć: N=250¹⁶

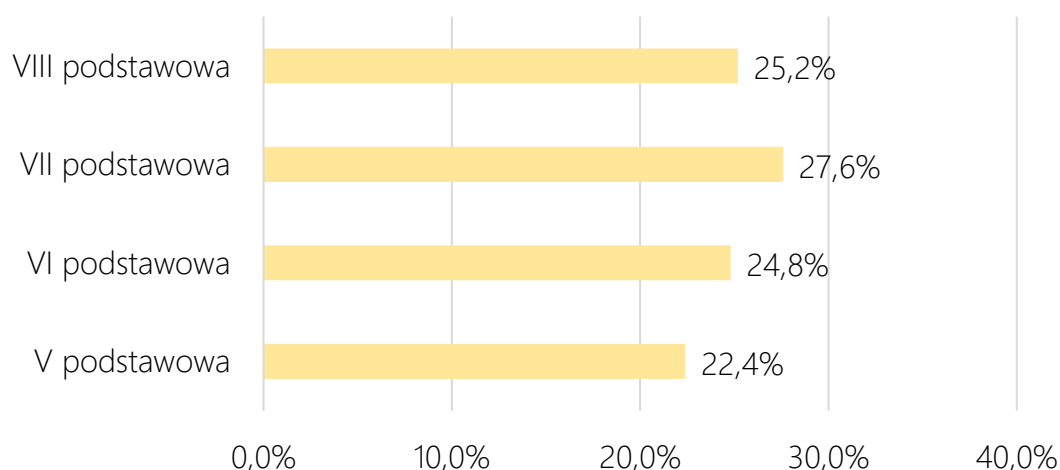

Na kolejnym wykresie przedstawiono strukturę uczestników badania z podziałem na klasy. Największy udział odnotowano wśród uczniów klasy VII – 27,6%. Uczniowie klas VIII stanowili 25,2% badanych, z klasy VI – 24,8%, z kolei najmniejszą grupę tworzyli respondenci z klasy V – 22,4%.

¹⁵ W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki badań w ujęciu procentowym, które zaokrąglono do wartości dziesiętnych. Z uwagi na to, suma procentowego udziału odpowiedzi w danym pytaniu może odbiegać o +/- 1,0 pp. od 100%.

¹⁶ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczebność zbiorowości próbnej, czyli liczbę osób odpowiadających na dane pytanie.

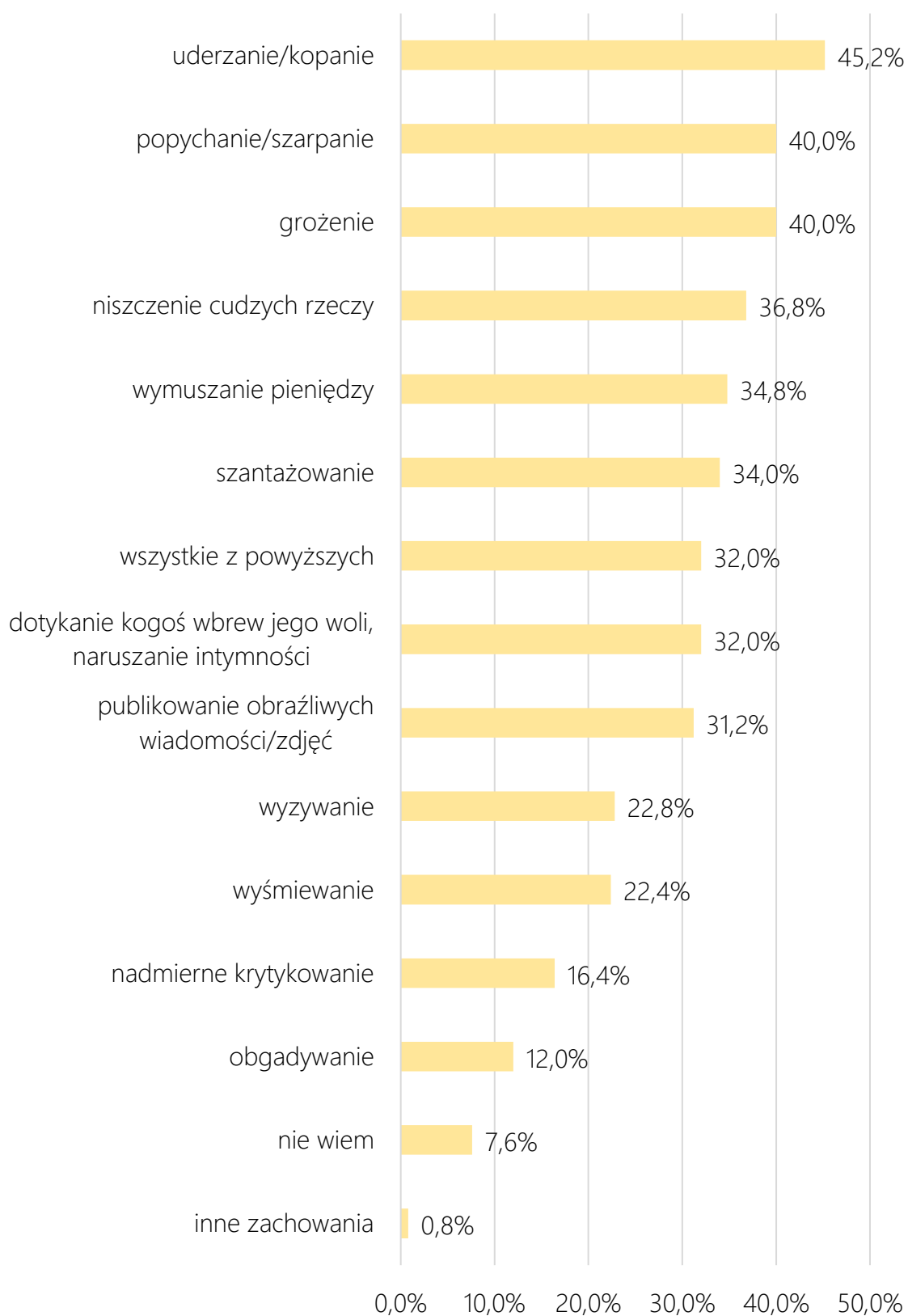
Wykres 2. Klasa: N=250

PROBLEM PRZEMOCY

Pierwsze pytanie dotyczące diagnozy zjawiska przemocy wśród uczniów z terenu Gminy Brzozów miało na celu sprawdzenie, jakie zachowania młodzi mieszkańcy identyfikują jako przemoc. Zebrane odpowiedzi wskazują, że badani najczęściej uznawali za nią uderzanie i kopanie (45,2%). Wysoki odsetek respondentów wskazał również grożenie i popychanie/szarpanie (po 40,0%). Ponadto średnio co trzeci ankietowany wyróżnił niszczenie cudzych rzeczy (36,8%), wymuszanie pieniędzy (34,8%), szantażowanie (34,0%), a także dotykanie kogoś wbrew jego woli, naruszanie intymności (32,0%). Wśród często wybieranych odpowiedzi znalazły się także publikowanie obraźliwych wiadomości/zdjęć (31,2%), wyzywanie (22,8%), wyśmiewanie (22,4%) oraz nadmierne krytykowanie (16,4%). Najrzadziej uczniowie wskazywali na obgadywanie (12,0%), z kolei co trzeci odpowiedział, iż wszystkie odpowiedzi w kafeterii są przemocą (32,0%). Niewielki odsetek osób wykazał brak wiedzy w tym zakresie (7,6%), natomiast 0,8% respondentów wskazało inne, bliżej nieokreślone zachowania.

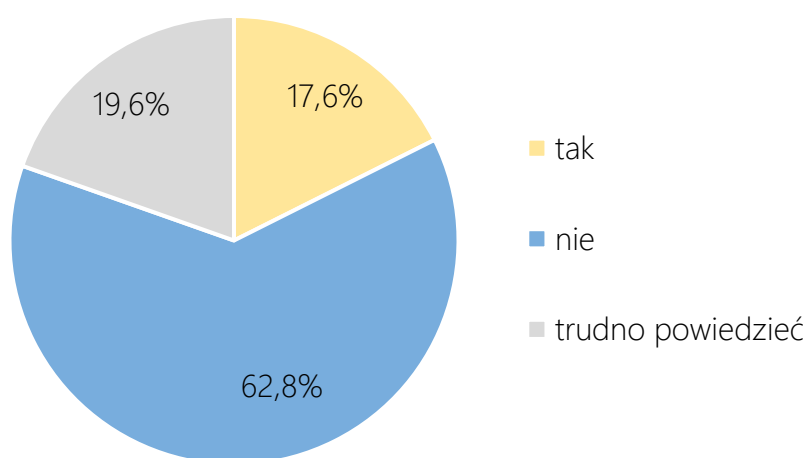
Wykres 3. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=250

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytanie miało na celu określenie skali zjawiska przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Brzozów. Uczniów zapytano, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się doświadczyć przemocy. Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że większość badanych zadeklarowała, iż nie miała takich doświadczeń (62,8%). Jednocześnie 17,6% respondentów przyznało, że doświadczyło przemocy, natomiast 19,6% ankietowanych miało trudność z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 4. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy?
N=250

Respondentów, którzy zadeklarowali doświadczenie przemocy, poproszono o wskazanie, kto stosował wobec nich przemoc. Najczęściej wskazywano uczniów ze szkoły – 57,1% (24 respondentów). Nieco rzadziej badani wymieniali dzieci/młodzież spoza szkoły (6 osób, tj. 14,3%) i rodzeństwo (5 osób, tj. 11,9%). Ponadto 9,5% wyróżniło tatę (4 osoby), a 4,8% – mamę (2 odpowiedzi), z kolei jedna odpowiedź padła na nieznaną osobę (2,4%). Należy podkreślić, iż 19,1% badanych nie chciało udzielić odpowiedzi na to pytanie (8 respondentów).

Tabela 7 Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=42

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
uczniowie z mojej szkoły	57,1%	24
nie chcę odpowiadać na to pytanie	19,1%	8
dzieci/młodzież spoza szkoły	14,3%	6
rodzeństwo	11,9%	5
tata	9,5%	4
mama	4,8%	2
nieznajoma osoba	2,4%	1
dalsi członkowie rodziny	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Analiza uzyskanych odpowiedzi wykazała, że najwięcej młodych mieszkańców Gminy doświadczyło przemocy psychicznej – tę opcję zaznaczyło 22 badanych (52,4%). W dalszej kolejności uczniowie wskazywali na przemoc fizyczną (15 osób, tj. 35,7%), cyberprzemoc (9 osób, tj. 21,4%) oraz przemoc seksualną (6 osób, tj. 14,3%). Najrzadziej wskazywano na zaniedbanie, którego doznała 1 osoba (2,4%). Ponadto 7 uczniów nie chciało udzielić odpowiedzi na zadane pytanie (16,7%).

Tabela 8. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=42

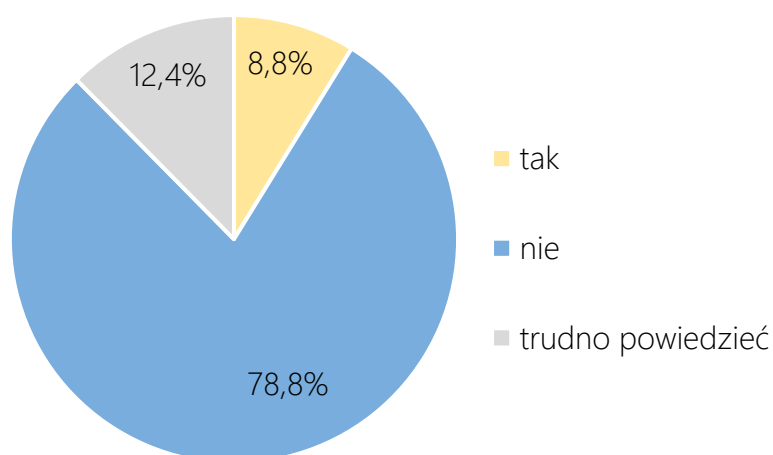
Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	52,4%	22
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	35,7%	15
ktoś mnie obrażał, ośmieszał, groził mi za pomocą Internetu lub telefonu (np. w mediach społecznościowych, komunikatorach, SMS-ach), publikował lub przysyłał moje zdjęcia/wiadomości bez mojej zgody itp.	21,4%	9
nie chcę odpowiadać na to pytanie	16,7%	7
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	14,3%	6
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało	2,4%	1

jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.		
---	--	--

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniów poproszono o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło im się zastosować przemoc wobec innej osoby. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, że większość badanych zadeklarowała, iż nie dopuszczała się takich zachowań (78,8%). Jednocześnie 8,8% respondentów przyznało, że stosowało przemoc wobec innych osób, a 12,4% miało trudność z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=250

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- 🌀 przemocy fizycznej dopuściło się 36,4% badanych (8 osób),
- 🌀 przemoc psychiczną zastosowało 22,7% ankietowanych (5 respondentów),
- 🌀 przemocy seksualnej i cyberprzemocy dopuściło się po 4,6% respondentów (po 1 osobie),
- 🌀 45,5% badanych nie chciało udzielić odpowiedzi na to pytanie (10 osób).

Tabela 9. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=22

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
nie chcę odpowiadać na to pytanie	45,5%	10
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	36,4%	8
przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	22,7%	5
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	4,6%	1
obrażałem/am kogoś, ośmieszałem/am, groziłem/am za pomocą Internetu lub telefonu (itp. w mediach społecznościowych, komunikatorach, SMS-ach), publikowałem/am lub przysyłałem/am kogoś zdjęcia/wiadomości bez zgody tej osoby itp.	4,6%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Dalsza część badania obejmowała analizę odpowiedzi dotyczących tego, wobec kogo zdarzyło się stosować przemoc. Najczęściej wskazywano rodzeństwo oraz uczniów ze szkoły – po 36,4% (po 8 osób). 13,6% stosowało ją w stosunku do dzieci/młodzieży spoza szkoły (3 osoby). Po 4,6% uczniów podjęło tego typu zachowania względem rodziców, nieznajomych oraz innych, bliżej nieokreślonych osób (po 1 osobie). 27,3% badanych nie chciało odpowiadać na to pytanie (6 osób).

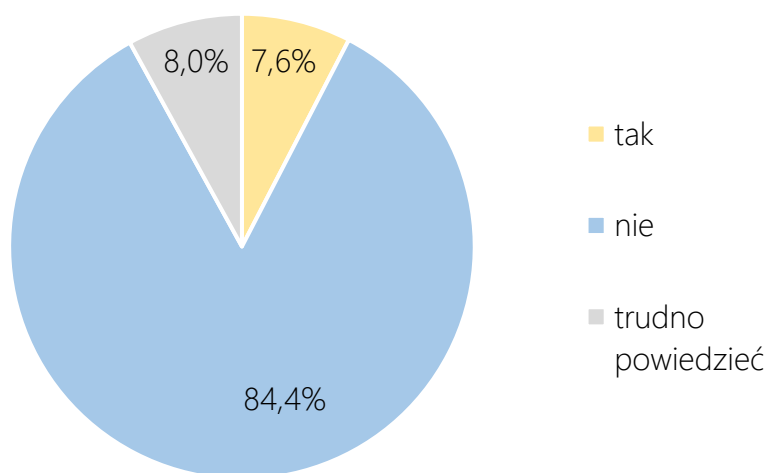
Tabela 10. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=22

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
rodzeństwa	36,4%	8
uczniów ze szkoły	36,4%	8
nie chcę odpowiadać na to pytanie	27,3%	6
dzieci/młodzieży spoza szkoły	13,6%	3
rodziców	4,6%	1
nieznajomych osób	4,6%	1
innych osób	4,6%	1
dalszych członków rodziny	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części badania uczniów zapytano, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy byli świadkami przemocy stosowanej w domu. Zebrane odpowiedzi wskazują, że większość badanych nie miała styczności z takimi sytuacjami (84,4%). Jednocześnie 7,6% respondentów przyznało, że było świadkiem przemocy domowej, a 8,0% miało trudność z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi.

Wykres 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=250

Respondentów, którzy zadeklarowali, że byli świadkami przemocy w domu, poproszono o wskazanie, kto stosował takie zachowania. Połowa badanych nie chciała udzielić odpowiedzi na to pytanie – 50,0% (7 osób). Kolejne wskazania dotyczyły mamy (4 osoby, tj. 28,6%), taty (3 osoby, tj. 21,4%), a pojedyncze odpowiedzi padły na rodzeństwo i inne, bliżej nieokreślone osoby (po 7,1%). Pięciu uczniów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

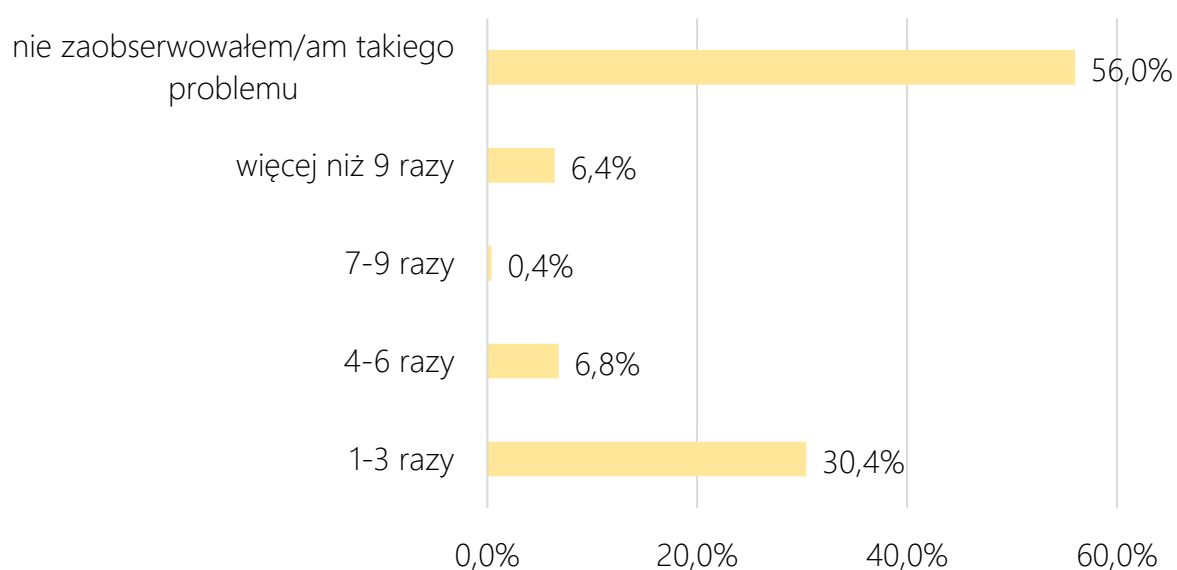
Tabela 11. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
nie chcę odpowiadać na to pytanie	50,0%	7
mama	28,6%	4
tata	21,4%	3
rodzeństwo	7,1%	1
inne osoby	7,1%	1
dalsi członkowie rodziny (np. wujek, ciocia, itp.)	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

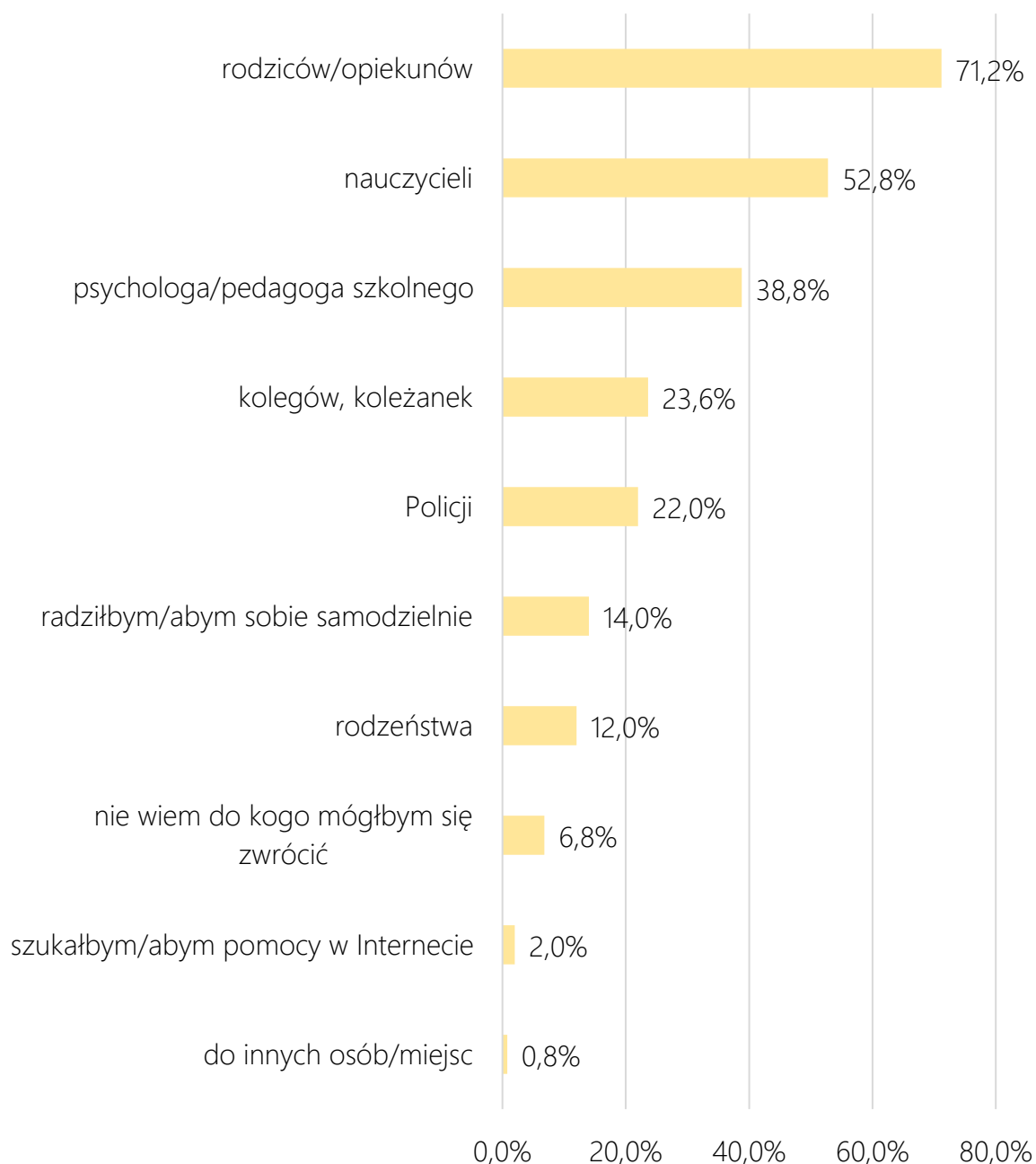
Następne pytanie dotyczyło częstotliwości obserwowania problemu przemocy między uczniami w ciągu ostatniego roku szkolnego. Ponad połowa badanych nie zaobserwowała takich sytuacji (56,0%), z kolei 30,4% zetknęło się z tym zjawiskiem 1-3 razy. Częste występowanie przemocy, obejmujące więcej niż 9 sytuacji, zadeklarowało 6,4% uczniów, 6,8% ankietowanych obserwowało takie zdarzenia 4-6 razy, natomiast najrzadziej wskazywano odpowiedź 7-9 razy (0,4%).

Wykres 7. Jak często w ciągu ostatniego roku szkolnego obserwowałeś/aś problem przemocy między uczniami w swojej szkole? N=250

W kolejnym pytaniu uczniów zapytano, do kogo zwróciliby się o pomoc w sytuacji doświadczania przemocy domowej lub rówieśniczej przez siebie albo osoby z najbliższego otoczenia. Zebrane odpowiedzi wskazują, że badani najczęściej szukaliby wsparcia u rodziców lub opiekunów (71,2%). Średnio co drugi respondent wskazał na nauczycieli (52,8%), a blisko co trzeci wyróżnił psychologa lub pedagoga szkolnego (38,8%). Część uczniów zwróciłaby się także do kolegów lub koleżanek (23,6%), Policji (22,0%) oraz rodzeństwa (12,0%). Jednocześnie 14,0% badanych zadeklarowało, że próbowałoby poradzić sobie samodzielnie, a 6,8% nie wiedziałoby, do kogo mogłoby się zwrócić o pomoc. Najrzadziej wskazywano poszukiwanie wsparcia w Internecie (2,0%), a także zwrócenie się o pomoc do innych osób/miejsc, wśród których wymieniono *chłopaka/dziewczynę* (0,8%).

Wykres 8. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=250

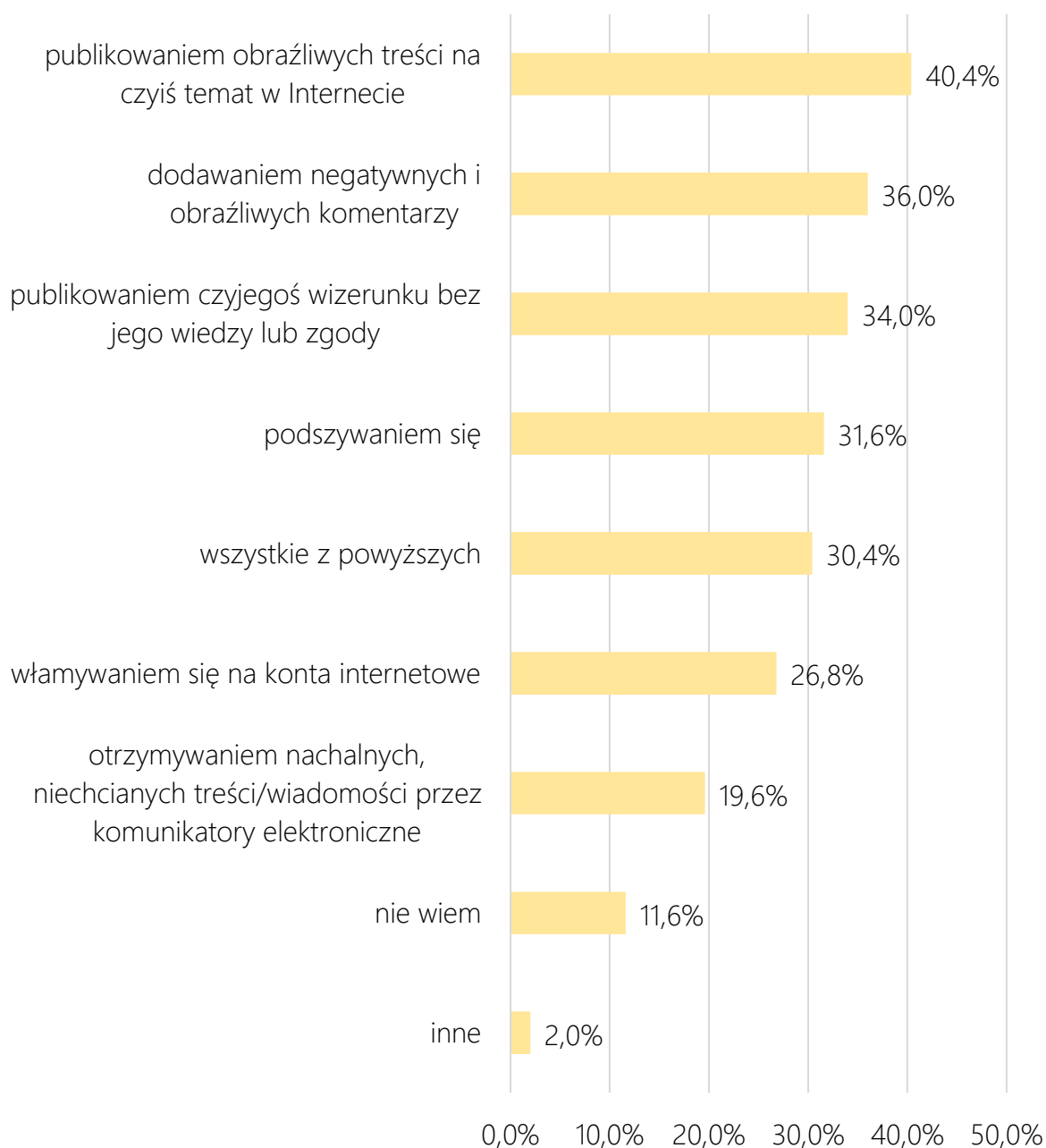

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Na zakończenie tej części badania uczniów zapytano, z jakimi zachowaniami kojarzy im się cyberprzemoc. Zebrane odpowiedzi wskazują, że badani najczęściej utożsamiali ją z publikowaniem obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie (40,4%). Wysoki odsetek respondentów uznał również, że cyberprzemoc obejmuje dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (36,0%) oraz publikowanie czyjegoś wizerunku bez wiedzy

lub zgody danej osoby (34,0%). 31,6% ankietowanych wyróżniło podszywanie się, 26,8% – włamywanie się na konta internetowe, a 19,6% – otrzymywanie nachalnych i niechcianych treści lub wiadomości za pośrednictwem komunikatorów elektronicznych. Prawie co trzeci badany uważa, że wszystkie odpowiedzi wymienione w kafeterii są właściwe (30,4%), a 11,6% nie posiada wiedzy w tym zakresie. 2,0% ankietowanych wskazało na inne formy cyberprzemocy, wśród których wymieniono m.in. *oszustwa internetowe*.

Wykres 9. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=250

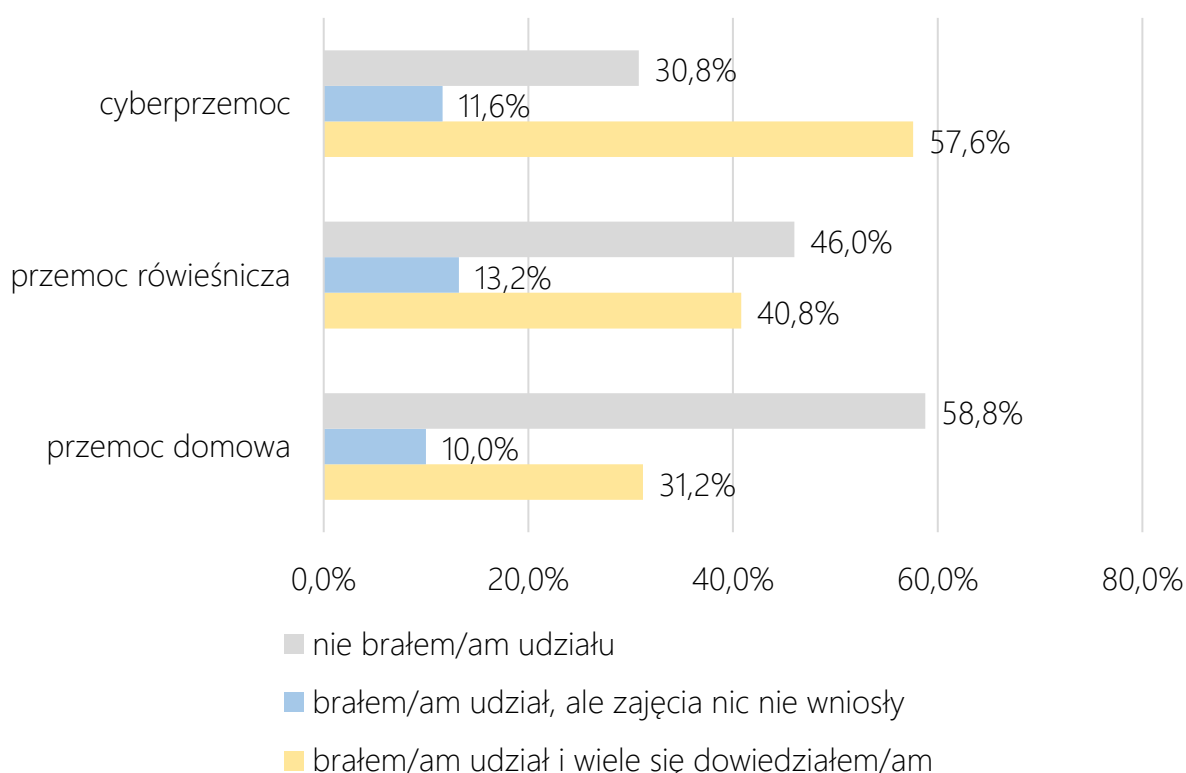

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

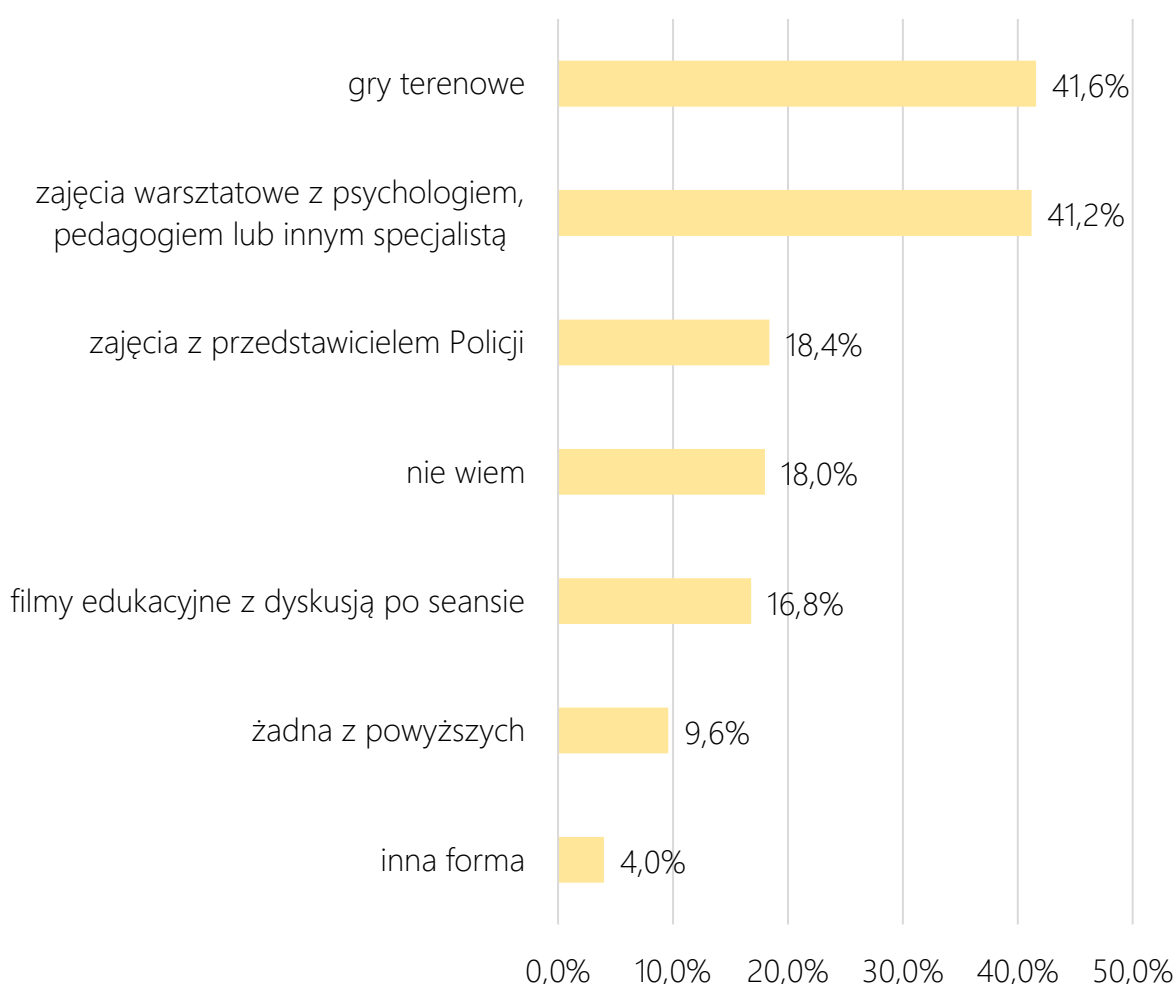
W dalszej części badania uczniów zapytano o udział w działaniach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej oraz cyberprzemocy, realizowanych w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Uzyskane wyniki wskazują, że większość badanych nie uczestniczyła w zajęciach poświęconych przemocy domowej (58,8%), a znaczna część również w działaniach dotyczących przemocy rówieśniczej (46,0%). Część uczniów deklarowała udział w zajęciach, które w ich ocenie nie wniosły istotnych treści – odsetek ten wyniósł 13,2% w przypadku przemocy rówieśniczej, 10,0% w odniesieniu do przemocy domowej oraz 11,6% w zakresie cyberprzemocy. Największy odsetek uczniów pozytywnie oceniających udział w działaniach profilaktycznych odnotowano w przypadku cyberprzemocy (57,6%), następnie przemocy rówieśniczej (40,8%), a najniższy – przemocy domowej (31,2%).

Wykres 10. Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=250

Na zakończenie uczniów zapytano, jaka forma działań profilaktycznych dotyczących przemocy jest ich zdaniem najciekawsza i najbardziej efektywna. Zebrane odpowiedzi wskazują, że największym zainteresowaniem cieszyły się gry terenowe (41,6%) oraz zajęcia warsztatowe prowadzone przez psychologa, pedagoga lub innego specjalistę (41,2%). Część uczniów wskazała również zajęcia z przedstawicielem Policji (18,4%) oraz filmy edukacyjne połączone z dyskusją po seansie (16,8%). Znacznie mniej respondentów uznało, że żadna z wymienionych form nie jest dla nich atrakcyjna lub skuteczna (9,6%), 18,0% badanych miało trudność z udzieleniem odpowiedzi, natomiast 4,0% uczniów wyróżniło inne formy, w tym: *gry sportowe*.

Wykres 11. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=250

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

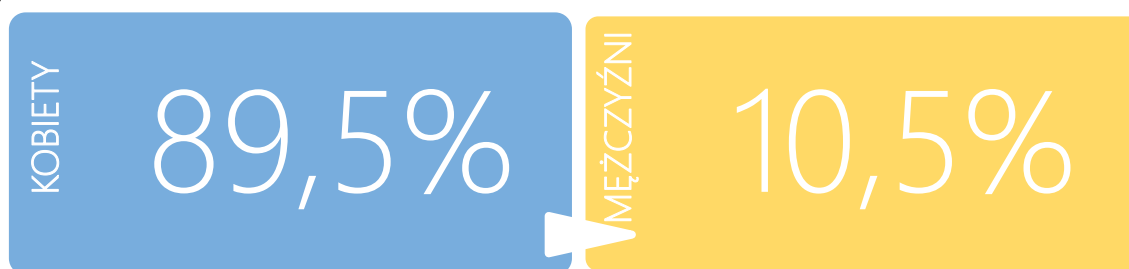
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiona została skala zjawiska przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy Brzozów. Ponadto, analizie poddano ich wiedzę na temat zagadnień związanych z przemocą domową, opinię badanych względem tego zjawiska oraz ich stosunek do stosowania przemocy jako metody wychowawczej.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

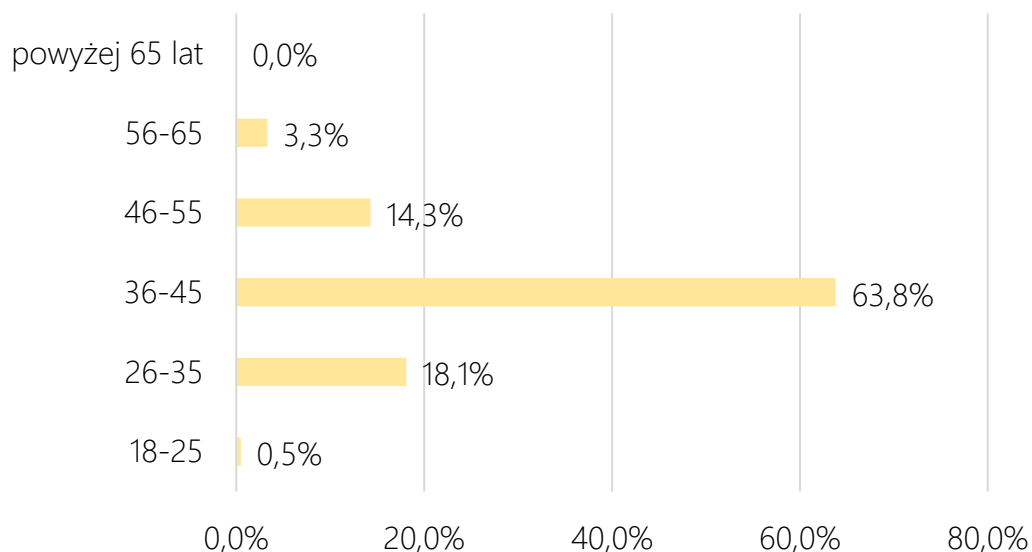
W badaniu profilaktycznym przeprowadzonym na terenie Gminy Brzozów wzięło udział 210 dorosłych mieszkańców. Jak wynika z zaprezentowanych danych, kobiety stanowiły 89,5% badanych, natomiast mężczyźni – 10,5%.

Rysunek 2. Płeć: N=210

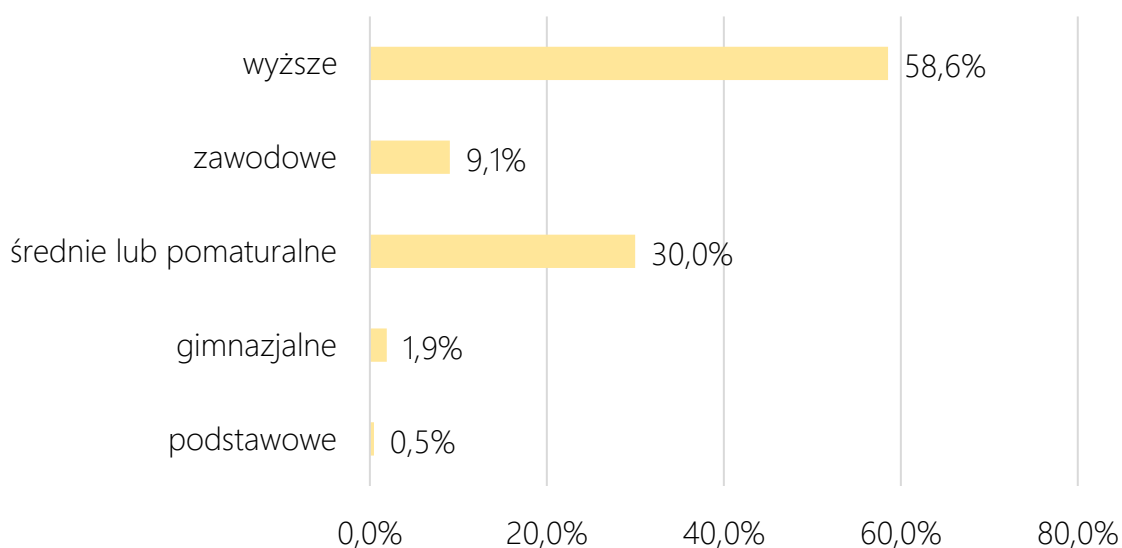
Analiza struktury wiekowej dorosłych mieszkańców wskazuje, że największy udział w badaniu miały osoby w wieku 36-45 lat (63,8%). Liczną grupę stanowili również respondenci w wieku 26-35 lat (18,1%) oraz 46-55 lat (14,3%). Mniejszy odsetek uczestników badania tworzyły osoby w wieku 56-65 lat (3,3%) oraz 18-25 lat (0,5%).

Wykres 12. Wiek: N=210

Na poniższym wykresie przedstawiono poziom wykształcenia respondentów z Gminy Brzozów. Największą grupę stanowiły osoby z wykształceniem wyższym (58,6%). Kolejną pod względem liczebności grupę stanowili respondenci z wykształceniem średnim lub pomaturalnym (30,0%) oraz zawodowym (9,1%). Zaledwie 1,9% stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym, a 0,5% – z podstawowym.

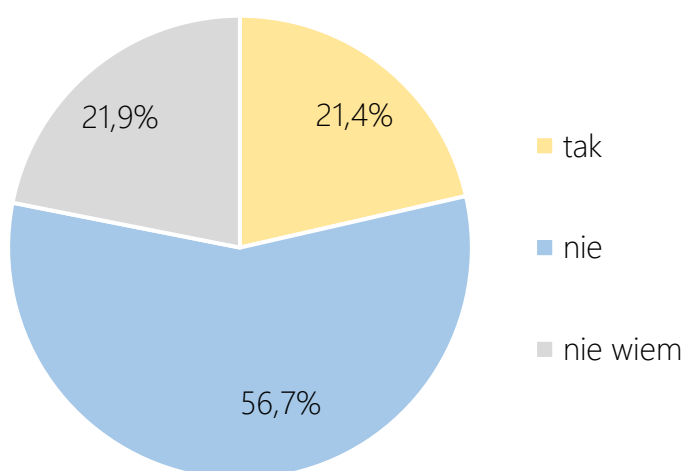
Wykres 13. Wykształcenie: N=210

PROBLEM PRZEMOCY

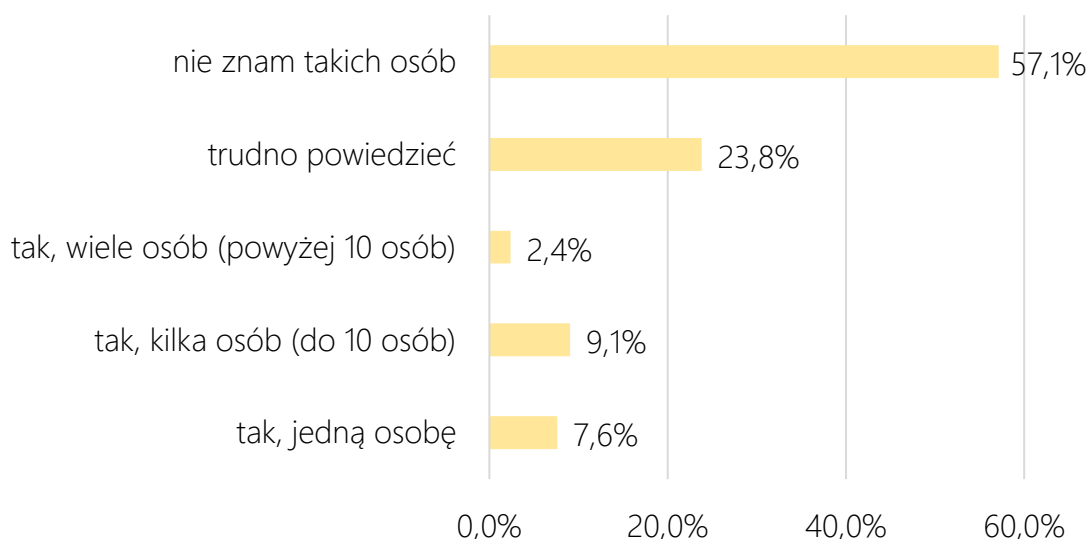
W pierwszej części badania ankietowego respondenci zostali zapytani o to, czy postrzegają przemoc domową jako istotny problem występujący w ich środowisku lokalnym. Blisko co piąty badany odpowiedział twierdząco (21,4%). Odmiennego zdania było 56,7% respondentów, natomiast 21,9% osób wskazało odpowiedź „nie wiem”.

Wykres 14. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący w obrębie Pana/i środowiska lokalnego? N=210

Kolejne pytanie dotyczyło znajomości osób doznających przemocy domowej w najbliższym otoczeniu respondentów. Największy odsetek badanych zadeklarował, że nie zna takich osób – 57,1%, a 23,8% respondentów wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Jednocześnie 7,6% badanych przyznało, że zna jedną osobę doznającą przemocy domowej, a 9,1% respondentów zna kilka takich osób, tj. do 10 osób. Znajomość wielu osób doznających przemocy domowej (powyżej 10 osób) zadeklarowało 2,4% uczestników badania.

Wykres 15. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doświadczającą przemocy domowej? N=210

Ankietowani, którzy zadeklarowali znajomość w swoim otoczeniu osób doświadczających przemocy domowej, wskazali również kim one były. Większość odpowiedzi padło na osoby dorosłe w wieku 18-60 lat (92,5%, tj. 37 osób), a blisko co trzeci respondent wskazał na dzieci poniżej 18 roku życia (27,5%, tj. 11 osób). Najrzadziej wskazywano na osoby starsze powyżej 60 roku życia (5,0%, tj. 2 osoby).

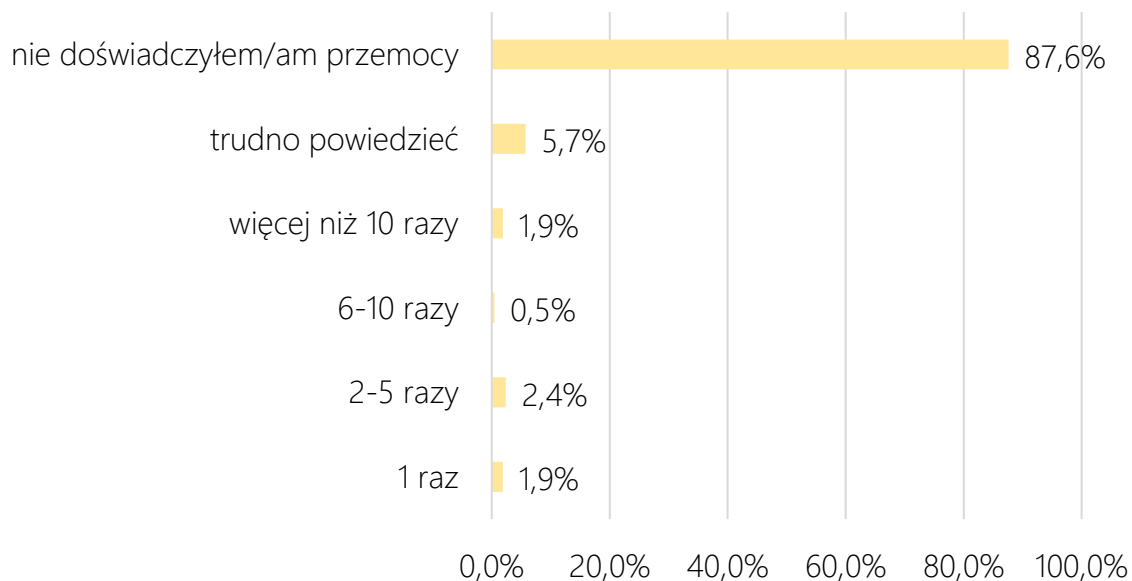
Tabela 12. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=40

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
dzieckiem do 18 roku życia	27,5%	11
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	92,5%	37
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	5,0%	2

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W dalszej części badania respondentów zapytano o osobiste doświadczenia związane z przemocą występującą w środowisku rodzinnym w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Zdecydowana większość badanych zadeklarowała, że nie doświadczyła przemocy w analizowanym okresie – 87,6%. Jednocześnie 5,7% respondentów wskazało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Wśród osób deklarujących doświadczenie przemocy najczęściej wskazywano, że sytuacja taka miała miejsce 2-5 razy – 2,4%, natomiast kolejno 1,9% respondentów zadeklarowało, że doświadczyło jej jednokrotnie lub więcej niż 10 razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy. 0,5% mieszkańców wskazało na odpowiedź 6-10 razy.

Wykres 16. Jak często, w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim środowisku rodzinnym? N=210

Wśród respondentów, którzy zadeklarowali doświadczenie przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy, najczęściej występowała przemoc psychiczna – 69,6% (16 badanych), natomiast rzadziej deklarowano przemoc ekonomiczną i zaniedbanie – po 26,1% (po 6 ankietowanych). Przemoc seksualna dotyczyła 13,0% uczestników badania (3 osoby), a przemoc fizyczna – 4,4% (1 osoba). 26,1% respondentów nie potrafiło zidentyfikować rodzaju doznawanej przemocy (6 respondentów).

Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=23

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
przemoc psychiczna	69,6%	16
przemoc ekonomiczna	26,1%	6
zaniedbanie	26,1%	6
nie wiem	26,1%	6
przemoc seksualna	13,0%	3
przemoc fizyczna	4,4%	1
cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, groźby, szantaż, wyłudzenie pieniędzy, rozpowszechnianie kompromitujących materiałów)	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Analiza zgromadzonych danych wskazuje, że osobami najczęściej stosującymi przemoc wobec respondentów byli partnerzy lub partnerki życiowe – 61,1% (11 badanych), w dalszej kolejności wskazywano rodziców (16,7%, tj. 3 osoby), dziecko/dzieci oraz dalszych członków rodziny (po 11,1%, tj. 2 badanych). Pojedyncze wskazania dotyczyły rodzeństwa i dziadków (po 5,6%). Pięciu badanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

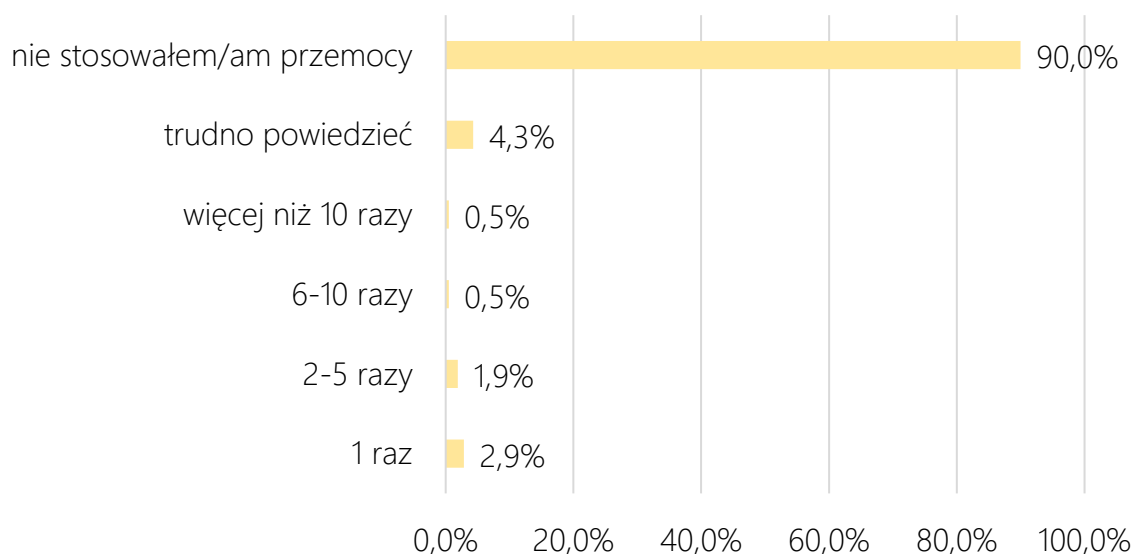
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=18

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
partner/partnerka życiowy/a	61,1%	11
rodzice	16,7%	3
dziecko/dzieci	11,1%	2
dalsi członkowie rodziny	11,1%	2
rodzeństwo	5,6%	1
dziadkowie	5,6%	1
inne osoby	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W dalszej części diagnozy respondentów zapytano o sytuacje związane ze stosowaniem przemocy wobec członków rodziny w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Zdecydowana większość badanych zadeklarowała, że nie stosowała przemocy – 90,0%. Odpowiedź „trudno powiedzieć” wskazało 4,3% uczestników badania. Wśród osób przyznających się do stosowania przemocy, 2,9% ankietowanych zadeklarowało, że sytuacja taka miała miejsce jednokrotnie, 1,9% badanych przyznało, że stosowało przemoc od 2 do 5 razy, a kolejno po 0,5% od 6 do 10 razy lub więcej niż 10 razy.

Wykres 17. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=210

Respondentów, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy wobec członków rodziny w ciągu ostatnich 12 miesięcy, zapytano następnie o jej formę. Najczęściej wskazywano przemoc psychiczną (38,1%, tj. 8 osób). W dalszej kolejności 23,8% ankietowanych wymieniło przemoc fizyczną (5 osób), 14,3% respondentów wskazało na zaniedbanie (3 osoby), a 4,8% – przemoc ekonomiczną (1 osoba).

Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=21

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
przemoc psychiczna	38,1%	8
nie wiem	33,3%	7
przemoc fizyczna	23,8%	5
zaniedbanie	14,3%	3
przemoc ekonomiczna	4,8%	1
przemoc seksualna	0,0%	0
cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, groźby, szantaż, wyłudzenie pieniędzy, rozpowszechnianie kompromitujących materiałów)	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Respondentów, którzy zadeklarowali stosowanie przemocy wobec członków rodziny, zapytano również, wobec kogo kierowane były zachowania przemocowe. Najczęściej wskazywano dziecko/dzieci – 57,1% (8 osób), a w drugiej kolejności – partnera/partnerkę życiowego/ą – 21,4% (3 osoby). Pojedyncze wskazania dotyczyły rodzeństwa, dalszych członków rodziny oraz innych, bliżej nieokreślonych osób (po 7,1%). Siedmiu respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

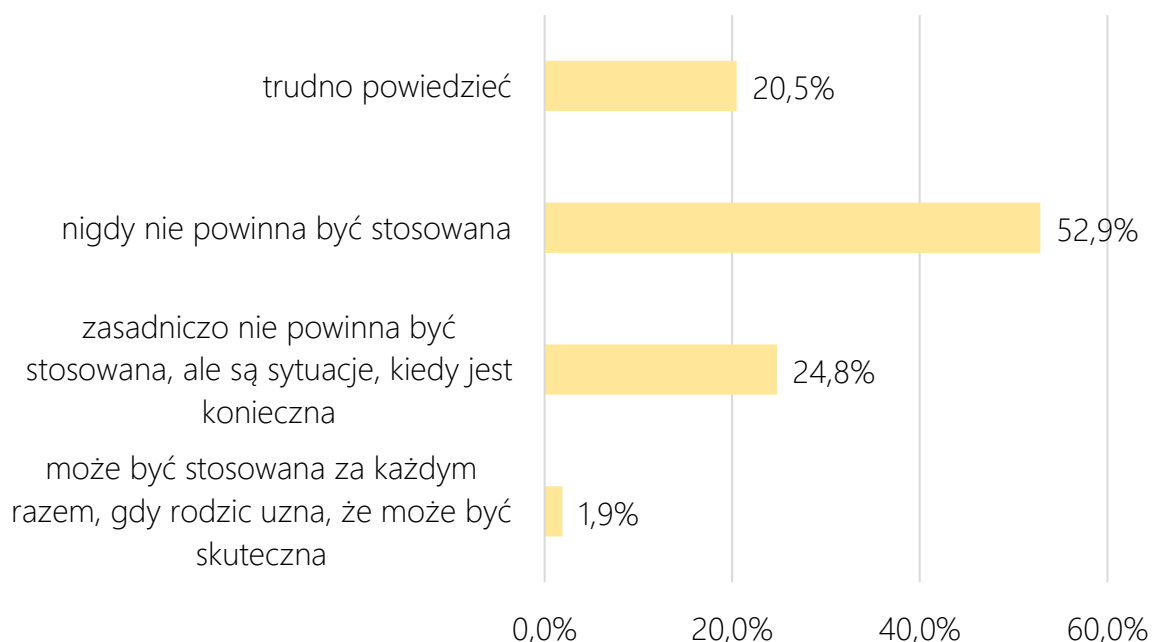
Tabela 16. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=14

Odpowiedź	%	Liczba odpowiedzi
dziecka/dzieci	57,1%	8
partnera/partnerki życiowego/ej	21,4%	3
rodzeństwa	7,1%	1
dalszych członków rodziny	7,1%	1
innych osób	7,1%	1
rodziców	0,0%	0
dziadków	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W badaniu została poruszona również kwestia stosowania kar fizycznych wobec dzieci. Dorośli mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę, czy tego rodzaju działania mogą stanowić metodę wychowawczą. Z uzyskanych danych wynika, że 52,9% respondentów uważa, iż kary fizyczne nigdy nie powinny być stosowane. Jednocześnie 24,8% badanych uznało, że zasadniczo nie powinny być one stosowane, jednak istnieją sytuacje, w których są konieczne. Brak jednoznacznej opinii w tej kwestii zadeklarowało 20,5% uczestników badania. Najmniejszy odsetek respondentów przyznał, że kary fizyczne mogą być stosowane za każdym razem, gdy rodzic uzna je za skuteczne (1,9%).

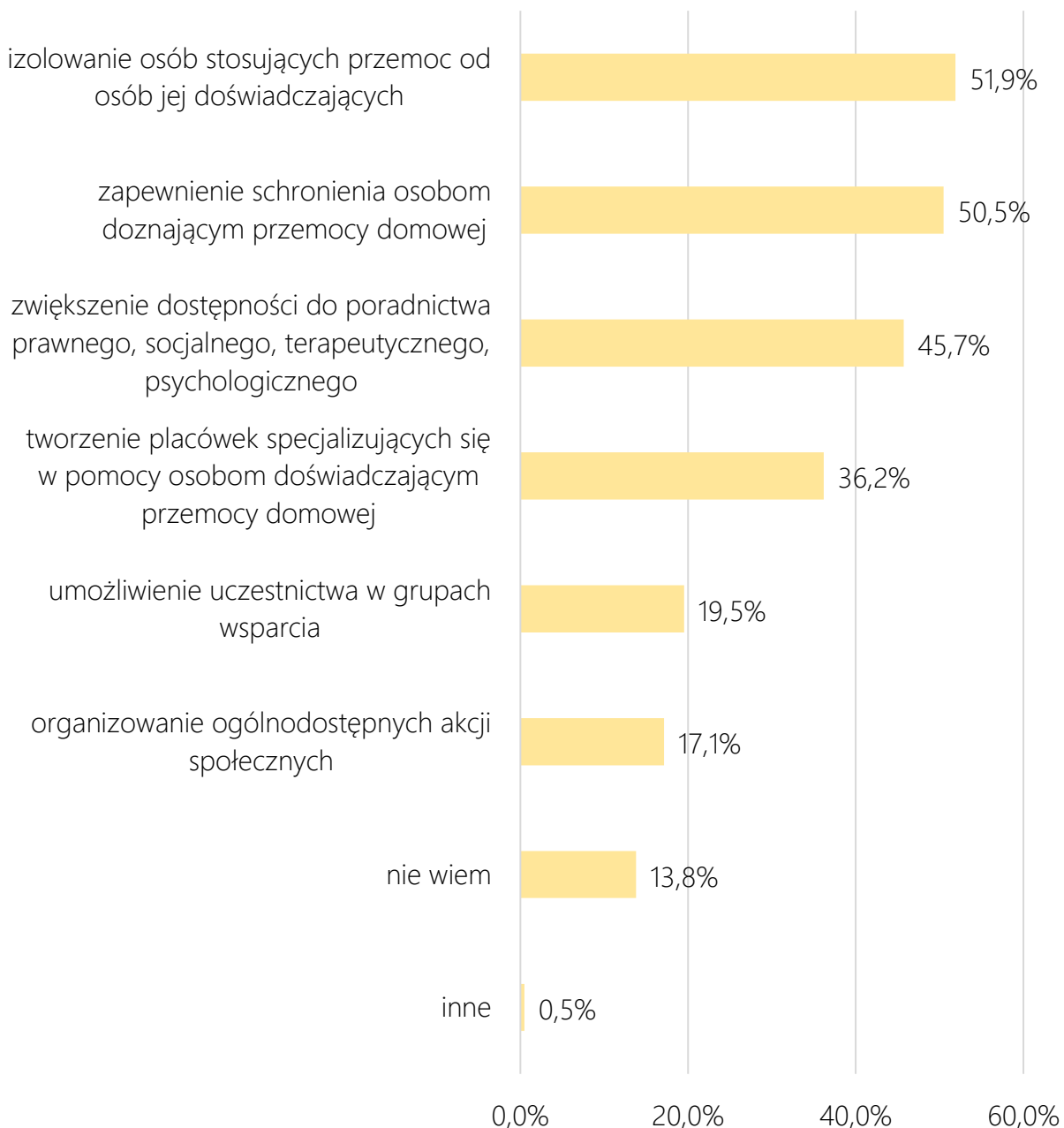
Wykres 18. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: N=210

POMOC I PROFILAKTYKA W ZAKRESIE ZJAWISKA PRZEMOCY

W ramach diagnozy obszaru profilaktyki i pomocy mieszkańców zapytano również o działania, które ich zdaniem mogłyby najskuteczniej wspierać osoby doświadczające przemocy domowej. Najczęściej wskazywano potrzebę izolowania osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (51,9%), potrzebę zapewnienia schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej (50,5%) oraz konieczność zwiększenia dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego i pedagogicznego (45,7%). Wysoki odsetek respondentów podkreślał także znaczenie tworzenia placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej (36,2%) oraz umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia (19,5%). Z kolei 17,1% wyróżniło organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych. 13,8% respondentów nie posiada wiedzy w tym zakresie, natomiast 0,5% wyróżniło inne działania, w których wskazało *pomoc w znalezieniu pracy*.

Wykres 19. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doświadczających przemocy domowej? N=210

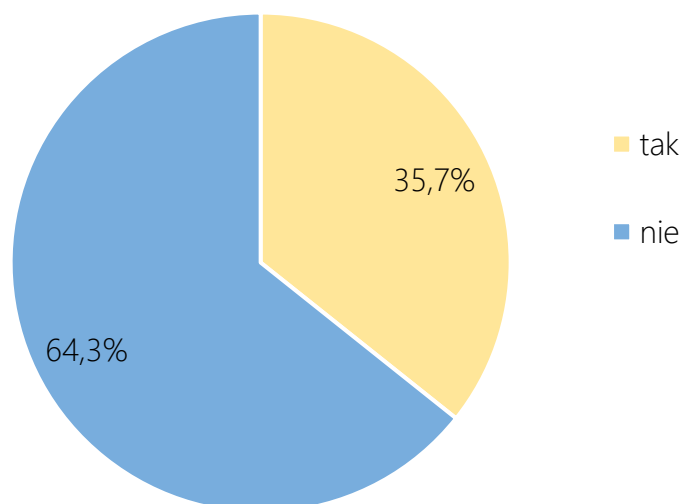

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Respondentów zapytano również, czy znają miejsca na terenie swojej miejscowości, do których można zgłosić się po pomoc w przypadku wystąpienia przemocy domowej. Nieco ponad co trzeci ankietowany zadeklarował, że posiada taką wiedzę – 35,7%. Jednocześnie 64,3% uczestników badania przyznało, że nie zna miejsc świadczących pomoc

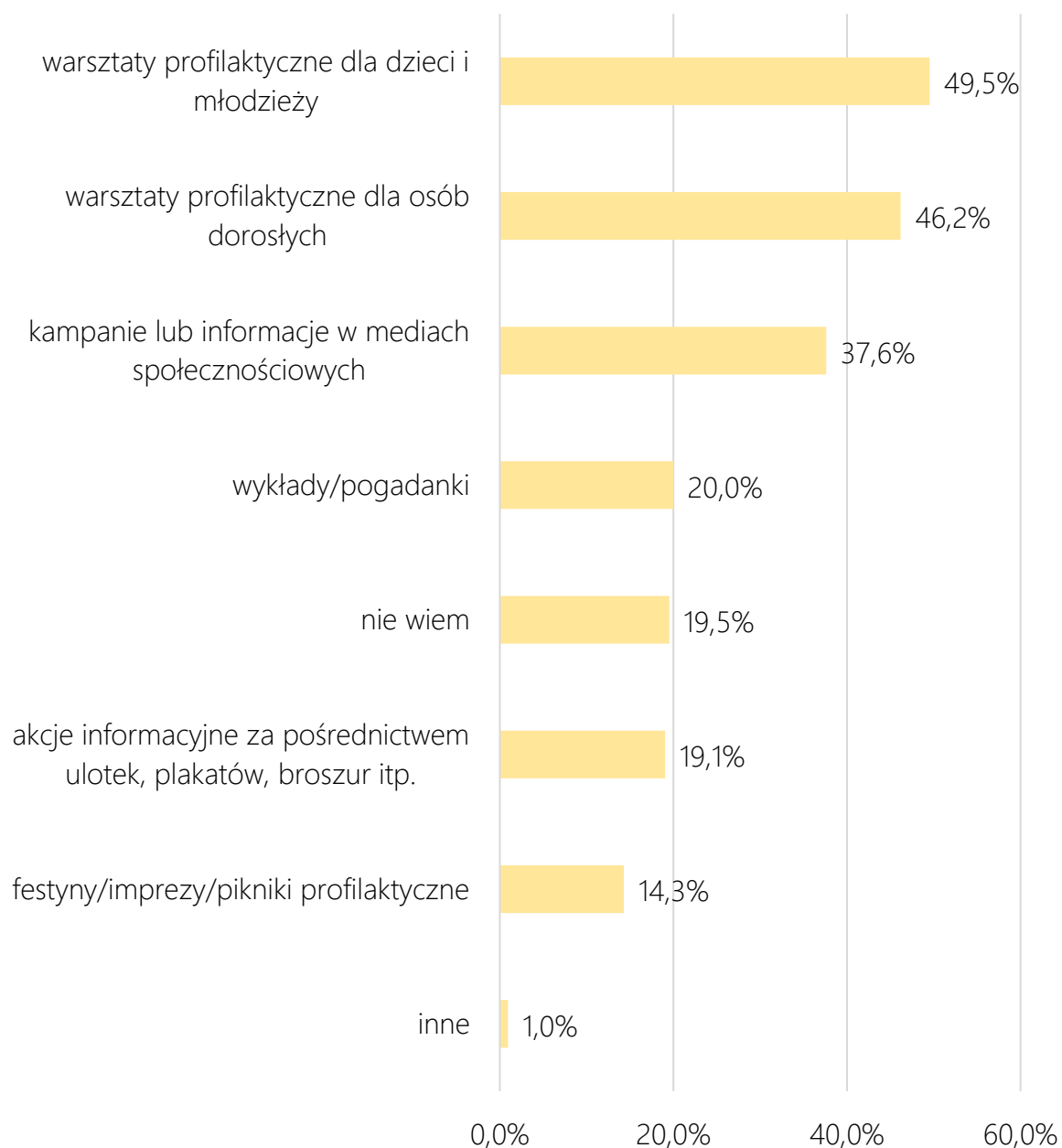
osobom doznającym przemocy domowej. Wyniki wskazują, że istotna część społeczności może mieć trudności z uzyskaniem informacji o dostępnych formach wsparcia.

Wykres 20. Czy zna Pan/i miejsca na terenie swojej miejscowości, do których można zgłosić się z prośbą o pomoc w przypadku wystąpienia przemocy domowej? N=210

Na zakończenie respondentów zapytano, które formy działań profilaktycznych mogą przynosić najlepsze efekty w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Największy odsetek badanych wskazał warsztaty profilaktyczne dla dzieci i młodzieży – 49,5% oraz warsztaty profilaktyczne skierowane do osób dorosłych (46,2%). Następnie respondenci zwrócili uwagę na kampanie i informacje publikowane w mediach społecznościowych (37,6%) oraz wykłady i pogadanki (20,0%). Ponadto 19,1% wskazało na akcje informacyjne realizowane za pośrednictwem ulotek, plakatów i broszur, a 14,3% na festyny, imprezy i pikniki profilaktyczne. 19,5% nie posiada wiedzy w tym zakresie. Inne działania profilaktyczne wskazało 1,0% respondentów, nie wymieniając konkretnych działań.

Wykres 21. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemoc domowej? N=210

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest zmniejszenie skali przemocy domowej w Gminie Brzozów poprzez rozwijanie działań profilaktycznych oraz wzmacnianie systemu pomocy i wsparcia dostępnego dla mieszkańców lokalnej społeczności.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

Prowadzenie działań służących ograniczaniu zjawiska przemocy domowej, jego wczesnej identyfikacji oraz podnoszeniu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat przyczyn, konsekwencji i możliwości reagowania na przemoc.

Zapewnienie ochrony oraz organizowanie pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

Podejmowanie i rozwijanie działań adresowanych do osób stosujących przemoc domową.

Doskonalenie wiedzy, kompetencji i umiejętności osób oraz przedstawicieli instytucji zaangażowanych w realizację działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

1. Prowadzenie działań służących ograniczaniu zjawiska przemocy domowej, jego wcześniej identyfikacji oraz podnoszeniu wiedzy i świadomości mieszkańców na temat przyczyn, konsekwencji i możliwości reagowania na przemoc.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Realizacja oraz wspieranie działań edukacyjnych, profilaktycznych i informacyjnych służących przeciwdziałaniu przemocy domowej.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	GZI, UM, MOPS, GKRPA, PIK, KPP, ZŚŚ, placówki oświatowe.	2026-2030
2.	Rozpowszechnianie informacji o dostępnych formach i miejscach wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz osób ją stosujących.	Liczba działań podjętych w celu rozpowszechnienia informacji.	GZI, UM, KPP, GKRPA, MOPS, PKI, ZŚŚ, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	2026-2030
3.	Prowadzenie działań edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży, dotyczących rozpoznawania różnych form przemocy, ich skutków oraz sposobów reagowania, ze szczególnym uwzględnieniem przemocy domowej, rówieśniczej i cyfrowej.	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów.	UM, KPP, ZŚŚ, GKRPA, placówki oświatowe, BDK, MBP, MOSiR.	2026-2030

4.	Zwiększanie wiedzy i świadomości mieszkańców w zakresie przemocy domowej, jej przejawów i konsekwencji poprzez działania informacyjne i edukacyjne, w tym dystrybucję materiałów profilaktycznych, spotkania oraz publikacje w lokalnych mediach.	Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych. Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.	GZI, UM, KPP, GKRPA, MOPS, ZŚŚ, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PPP, PKI, PCPR.	2026-2030
5.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego.	UM, placówki oświatowe, ZŚŚ, BDK, MBP, MOSiR, NGO	2026-2030
6.	Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców i opiekunów, służących rozwijaniu kompetencji wychowawczych oraz promowaniu prawidłowych metod wychowania bez przemocy.	Liczba zrealizowanych programów.	UM, placówki oświatowe, ZŚŚ.	2026-2030

2. Zapewnienie ochrony oraz organizowanie pomocy i wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Zapewnianie osobom doświadczającym przemocy domowej dostępu do bezpłatnego, specjalistycznego wsparcia, obejmującego w szczególności pomoc psychologiczną, prawną, socjalną, zawodową i rodzinną, interwencję kryzysową oraz opiekę medyczną.	Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy.	GZI, GKRPA, MOPS, UM, PPP, PCPR, PKI, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	2026-2030
		Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.		
2.	Zapewnianie wsparcia materialnego i finansowego rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	MOPS.	2026-2030
3.	Wspieranie rodzin, w których występuje przemoc domowa, poprzez prowadzenie procedury „Niebieskie Karty” oraz podejmowanie działań interwencyjnych i pomocowych.	Liczba rozpoczętych/zakończonych procedur.	GZI, GKRPA, MOPS, KPP, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.	2026-2030
		Liczba rodzin objętych procedurą.		
4.	Wsparcie socjalne rodzin, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną.	MOPS.	2026-2030

5.	Zapewnienie rodzinom doświadczającym trudności opiekuńczo-wychowawczych wsparcia asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	MOPS.	2026-200
6.	Zapewnienie ochrony dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez organizowanie pieczy zastępczej oraz finansowanie kosztów ich pobytu.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, MOPS.	2026-2030
7.	Kontynuowanie działalności PKI w zakresie wsparcia osób uwięzanych w problem przemocy domowej.	Liczba osób objętych wsparciem PKI.	MKRPA, UM.	2026-2030
8.	Kontynuowanie działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedur „Niebieskie Karty”.	Liczba posiedzeń Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych.	GZI, MOPS.	2026-2030
9.	Upowszechnianie informacji o dostępnych formach i miejscach wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.	Liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych.	UM.	2026-2030
10.	Wzmacnianie współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania przemocy	Liczba zrealizowanych projektów w zakresie pomocy osobom	UM, NGO.	2026-2030

	domowej oraz pomocy osobom jej doświadczającym.	doznającym przemocy domowej.		
--	---	------------------------------	--	--

3. Podejmowanie i rozwijanie działań adresowanych do osób stosujących przemoc domową.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Przekazywanie osobom stosującym przemoc informacji o skutkach ich działań oraz nakłanianie ich do podjęcia kroków mających na celu zaprzestanie przemocy, m.in. poprzez udział w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”.	GZI, KPP.	2026-2030
2.	Motywowanie osób stosujących przemoc do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych oraz psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób, które dobrowolnie wyraziły zgodę na udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.	GZI.	2026-2030
3.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.	GKRPA, MOPS.	2026-2030
4.	Stosowanie przewidzianych prawem środków służących odseparowaniu osób stosujących przemoc domową od osób jej	Liczba interwencji związanych z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub	KPP.	2026-2030

	doświadczających, w tym nakazu opuszczenia wspólnego miejsca zamieszkania oraz zakazu zbliżania się.	wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.		
5.	Podjęmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, które nie realizują obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	GZI, KPP.	2026-2030
6.	Upowszechnianie informacji o instytucjach, organizacjach i dostępnych formach wsparcia kierowanych do osób stosujących przemoc domową.	Liczba przekazanych informatorów.	GKRPA, GZI, MOPS, UM, KPP, NGO, ZŚŚ, ŚDS, placówki ochrony zdrowia.	2026-2030
7.	Podjęmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	GZI, KPP.	2026-2030
8.	Współpraca właściwych służb w zakresie monitorowania osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym bieżąca wymiana informacji	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Grupy diagnostyczno-pomocowe, GZI.	2026-2030

4. Doskonalenie wiedzy, kompetencji i umiejętności osób oraz przedstawicieli instytucji zaangażowanych w realizację działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy	termin realizacji
1.	Zapewnienie udziału nowo powołanych członków GZI w obowiązkowych szkoleniach.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	GZI, UM.	2026-2030
2.	Podnoszenie kompetencji członków grup diagnostyczno-pomocowych poprzez udział w szkoleniach, ze szczególnym uwzględnieniem pracy z osobami doznającymi oraz stosującymi przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach.	GZI.	2026-2030
3.	Diagnozowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba przeprowadzonych szkoleń.	GZI.	2026-2030
		Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.		
4.	Zapewnianie wsparcia osobom pracującym bezpośrednio z osobami doznającymi i stosującymi przemoc domową, m.in. poprzez superwizję, coaching, doradztwo oraz grupy wsparcia.	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	UM.	2026-2030

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- ➔ mieszkańców Gminy Brzozów, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- ➔ osób doznających przemocy domowej,
- ➔ osób stosujących przemoc domową,
- ➔ świadków przemocy domowej,
- ➔ osób i instytucji zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Brzozów na lata 2026-2030 zakłada:

- ➔ zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w reagowanie na przypadki przemocy domowej oraz ograniczanie społecznej obojętności, wobec tego zjawiska;
- ➔ wzmacnianie prawidłowego funkcjonowania rodzin poprzez promowanie wychowania bez przemocy oraz właściwych metod opiekuńczo-wychowawczych;
- ➔ poprawę dostępności i efektywności pomocy kierowanej do osób doznających przemocy domowej;
- ➔ zwiększenie skuteczności działań podejmowanych wobec osób stosujących przemoc domową;
- ➔ rozwijanie specjalistycznych form wsparcia oraz wzmacnianie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Brzozów na lata 2026-2030 finansowane będą z budżetu Miasta, w tym budżetu MOPS oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Ewaluacja określana jest jako badanie jakości i efektów prowadzonych działań na podstawie poszczególnych kryteriów, na które składa się zbiór danych, ich analiza, ocena oraz informowanie o wynikach. Reasumując, badanie ewaluacyjne stanowi sposób na określenie zasadności realizacji wyznaczonych celów względem zdiagnozowanych potrzeb, dostępnych instrumentów oraz posiadanych zasobów.

Ewaluacja może opierać się na danych pozyskanych w ramach monitoringu, jednak nie ogranicza się wyłącznie do nich. Jej celem nie jest rozliczanie ani kontrola realizowanych działań, lecz przede wszystkim analiza i zrozumienie zależności między podejmowanymi inicjatywami a osiąganymi rezultatami, co pozwala na ich skuteczniejsze dostosowanie do rzeczywistych potrzeb.

Analiza ta pozwoli określić skuteczność podjętych inicjatyw, trwałość osiągniętych rezultatów oraz sformułować rekomendacje dotyczące dalszych działań w tym obszarze.

Ewaluacja Programu będzie prowadzona z wykorzystaniem różnorodnych metod badawczych, aby uzyskać pełny obraz jego funkcjonowania. Wśród podstawowych metod znajdują się:

- ➔ **analiza wskaźników ilościowych** – obejmująca dane statystyczne, zebrane na podstawie procesu monitoringu Programu, dotyczące m.in.:
 - liczby wszczętych/zakończonych procedur „Niebieskie Karty”,
 - liczby rodzin objętych procedurą „Niebieskie Karty”,
 - liczby osób korzystających z poradnictwa psychologicznego, prawnego i socjalnego,

- liczby interwencji Komendy Powiatowej Policji związanych z przemocą domową,
- liczby działań edukacyjnych i profilaktycznych oraz liczby uczestników tych działań,
- liczby funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych,
- liczby członków ZI uczestniczących w szkoleniach.

➔ **analiza jakościowa** – obejmująca m.in.:

- przegląd rocznych sprawozdań z realizacji Programu,
- konsultacje z instytucjami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej (MOPS, Komenda Powiatowa Policja, Gminny Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA),
- wywiady i/lub badanie ankietowe przeprowadzane wśród osób realizujących zadania w ramach Programu,
- zbadanie opinii osób korzystających ze wsparcia, aby ocenić jakość i dostępność świadczonych usług.

➔ **analiza porównawcza** – zestawienie wyników osiągniętych w poszczególnych latach w celu określenia postępów oraz oceny dynamiki zmian w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Wśród kryteriów ewaluacji Programu będą brane pod uwagę:

- Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.

- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Przeprowadzenie ewaluacji zakończone będzie opracowaniem raportu, będącego podstawą do wdrożenia odpowiednich rekomendacji i interwencji. Opracowanie badania ewaluacyjnego pozwoli na podniesienie skuteczności zadań wdrażanych w przyszłości.

Monitoring jest kluczowym narzędziem w zakresie oceny efektów realizowania założeń dokumentu, a prowadzony w sposób rzetelny stanowi podstawę do podejmowania decyzji w zakresie zasadności przeprowadzanych interwencji. Ma on na celu ocenę skuteczności podejmowanych działań, identyfikację ewentualnych barier wdrażania oraz dostosowanie strategii interwencyjnych i profilaktycznych do rzeczywistych potrzeb społecznych. Proces monitoringu będzie prowadzony w sposób systematyczny i oparty na wskaźnikach przypisanych do zadań wyodrębnionych w ramach celów operacyjnych Programu. Wskaźniki te pozwalają na ocenę skuteczności działań w zakresie:

- wsparcia i pomocy udzielanej osobom doświadczającym przemocy domowej,
- działań interwencyjnych i profilaktycznych,
- pracy instytucji i służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy,
- efektywności kampanii edukacyjnych i informacyjnych.

Dane do monitoringu będą gromadzone na podstawie informacji przekazywanych przez jednostki organizacyjne Urzędu Miejskiego, Policję, Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz organizacje pozarządowe.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Burmistrzowi Gminy Brzozów przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Za koordynowanie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Brzozów na lata 2026-2030 odpowiedzialny jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Brzozowie.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Brzozów na lata 2026-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 16. Harmonogram wdrażania Programu.

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Brzozowie o przyjęciu do realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Brzozów na lata 2026-2030”.	IV kwartał 2026 r.
etap II	Koordinacja realizacji zadań objętych Programem.	IV kwartał 2026 r. – IV kwartał 2030 r.
etap III	Monitoring.	corocznie w okresie od 2026 r. do 2030 r.

Źródło: Opracowanie własne.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotykającym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne ze względu na czynniki takie jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doświadczających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu Gminy Brzozów stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doświadczających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Brzozów na lata 2026-2030, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Miasta z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS TABEL

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.	14
Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działań GZI i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2023-2025.....	19
Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2023-2025.....	20
Tabela 4. Liczba osób stosujących przemoc domową objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2023-2025.....	21
Tabela 5. Liczba rodzin objętych w danym roku działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” w Gminie Brzozów w latach 2023-2025.....	21
Tabela 6. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2023-2025.....	22
Tabela 7. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=42	28
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=42	28
Tabela 9. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=22.....	30
Tabela 10. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=22	30
Tabela 11. Kto stosował przemoc w Twoim domu (kiedy byłeś/aś jej świadkiem)? N=14.....	31
Tabela 12. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=40	40
Tabela 13. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=23	41
Tabela 14. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=18	42
Tabela 15. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=21.....	43
Tabela 16. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=14	44
Tabela 17. Harmonogram wdrażania Programu.....	61

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy domowej w latach 2023-2025	18
Wykres 2. Klasa: N=250	25
Wykres 3. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=250.....	26
Wykres 4. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=250.....	27

Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=250.....	29
Wykres 6. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=250	31
Wykres 7. Jak często w ciągu ostatniego roku szkolnego obserwowałeś/aś problem przemocy między uczniami w swojej szkole? N=250	32
Wykres 8. Do kogo zwróciłeś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=250.....	33
Wykres 9. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=250.....	34
Wykres 10. Czy w ciągu ostatniego roku szkolnego brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=250	35
Wykres 11. Jaka forma zajęć profilaktycznych jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=250.....	36
Wykres 12. Wiek: N=210	38
Wykres 13. Wykształcenie: N=210	38
Wykres 14. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący w obrębie Pana/i środowiska lokalnego? N=210	39
Wykres 15. Czy zna Pan/i w swoim otoczeniu kogoś, kto jest osobą doznającą przemocy domowej? N=210	40
Wykres 16. Jak często, w okresie ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim środowisku rodzinnym? N=210.....	41
Wykres 17. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=210.....	43
Wykres 18. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) może być metodą wychowawczą, która: N=210	45
Wykres 19. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=210	46
Wykres 20. Czy zna Pan/i miejsca na terenie swojej miejscowości, do których można zgłosić się z prośbą o pomoc w przypadku wystąpienia przemocy domowej? N=210	47
Wykres 21. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=210	48

BIBLIOGRAFIA

1. Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.
2. Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.
3. Helios J., Jedlecka W., Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.
4. Ocena Zasobów Pomocy Społecznej za 2023, 2024 i 2025 rok.
5. Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s.1.
6. Raport o stanie Gminy Brzozów za 2025 rok.
7. Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.
8. Sprawozdania z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień KCPU-G1 za lata 2023-2025.
9. Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2023 i Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 za 2024 i 2025 rok.
10. Sprawozdanie z działalności Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy domowej za 2023, 2024 i 2025 rok.
11. Sprawozdanie z wykonania budżetu w MOPS w Brzozowie za 2023, 2024 i 2025 rok.
12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 z późn. zm.).

ŹRÓDŁA INTERNETOWE:

1. Policja, Przemoc Domowa – dane od 2023 roku,
<https://statystyka.policja.pl/st/wybrane-statystyki/przemoc-domowa/50867,Przemoc-domowa-dane-od-2023-roku.html> [dostęp 02.09.2026].
2. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Ipsos, Barometr postaw wobec krzywdzenia dzieci w Polsce 2024, [online]:
https://fdds.pl/_Resources/Persistent/2/2/c/3/22c34996d2e2f2a9fd2545d91e659f64b17b920a/Barometr_postaw_wobec_krzywdzenia_FDDS_IPSOS_2024_publ.pdf,
[dostęp: 02.09.2026].